

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Porovnání zdanění fyzických osob v České a Polské republice

**The comparison in taxation of individuals
in the Czech Republic and Poland**

Monika Tobolová

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Porovnání zdanění příjmů fyzických osob v České a Polské republice“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 20. 4. 2014

.....

Monika Tobolová

 ěkuji, všem osloveným za vstřícnost a cenné rady, které přispěly k vytvoření této bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD.....	8
1 HISTORICKÝ POHLED.....	10
1.1 Zdanění příjmů fyzických osob z pohledu daňové teorie.....	10
1.2 Historie daně z příjmů fyzických osob.....	11
1.2.1 Nástin celosvětové historie	11
1.2.2 Historie na území současné Polské republiky	12
1.2.3 Historie na území současné České republiky	13
2 TEORETICKÉ ASPEKTY ZDANĚNÍ PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB	14
2.1 Charakteristika základních pojmů.....	14
2.2 Charakteristika daně z příjmů fyzických osob podle klasifikací daní.....	15
2.3 Daň z příjmů fyzických osob v daňovém systému	16
2.3.1 Český daňový systém	16
2.3.2 Polský daňový systém	18
3 ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE	20
3.1 KONSTRUKCE DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	20
3.1.1 Daňový subjekt	20
3.1.2 Předmět a základ daně.....	20
3.1.3 Nezdánitelné části základu daně a slevy na dani	23
3.1.4 Sazba daně	26
3.1.5 Daňové tvrzení a splatnost daně	26
3.2 ZPŮSOBY ZDANĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	27
3.2.1 Zdanění příjmů ze závislé činnosti.....	27
3.2.2 Zdanění příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti.....	28
3.2.3 Paušální daň	31
3.2.4 Zdanění příjmů z majetku.....	31
3.2.5 Zálohy na daň z příjmů fyzických osob	32

4	ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V POLSKÉ REPUBLICCE	33
4.1	KONSTRUKCE DAŇOVÉ POVINNOSTI V POLSKU	33
4.1.1	Daňový subjekt	33
4.1.2	Předmět daně a základ daně.....	34
4.1.3	Nezdanitelné části základu daně a slevy na dani	35
4.1.4	Sazby daně	37
4.1.5	Daňové přiznání a splatnost daně	37
4.2	FORMY ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	38
4.2.1	Daňová stupnice.....	38
4.2.2	Paušální daň	39
4.2.3	Daňová karta	39
4.2.4	Lineární daň	40
4.2.5	Paušální daň z příjmu duchovenstva	40
4.2.6	Zálohy na daň z příjmů fyzických osob	40
5	KOMPARACE OBOU ZEMÍ.....	42
5.1	VÝNOSY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	42
5.2	ROZPOČTOVÁ URČENÍ	43
5.3	DAŇOVÁ KVÓTA.....	44
5.4	PŘÍPADOVÁ STUDIE	45
5.4.1	Komparace zdanění měsíční mzdy	46
5.4.2	Zdanění pana Douchy v České republice	48
5.4.3	Zdanění pana Douchy v Polské republice	50
5.4.4	Společné zdanění manželů v Polské republice	51
5.4.5	Varianta zdanění příjmu z pronájmu u manželky	52
5.4.6	Komparace forem zdanění v Polské republice	55
	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK.....	58

SEZNAM ZKRATEK.....	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Albert Einstein (1878-1955) řekl:

„Na světě nejtěžší věc k pochopení je daň z příjmu.“

Daň z příjmu je hlavním tématem této bakalářská práce se zaměřením **na porovnání zdanění příjmů fyzických osob v České a Polské republice**. Obě zmíněné země jsou členy Evropské unie od roku 2004. I když jednotný trh vyžaduje pro potřeby svého fungování těsnou spolupráci v daňové oblasti, daň z příjmů fyzických osob (DPFO) jako součást důchodových daní zůstává nadále v kompetenci národních vlád. To znamená, že každá země má svá specifika při konstrukci daňové povinnosti i způsobu zdanění fyzických osob.

Zdanění fyzických osob je proces. **Proces** je série postupů určených k vytvoření produktu, v tomto případě je produktem **osobní důchodová daň** jednotlivců. Osobní důchodové daně, legislativně **daně z příjmů fyzických osob**, mají významnou úlohu při zajišťování zdrojů veřejných rozpočtů, protože jakýkoliv subjekt – tedy i stát potřebuje ke svému fungování určité množství finančních prostředků. **Daň** je definována jako platba ve prospěch veřejných rozpočtů, která je nedobrovolná, povinná a zpravidla neúčelová. [12] [2]

Primárním cílem této bakalářské práce je **porovnat zdanění příjmů fyzických osob** v České a Polské republice. Tento cíl bude naplněn na základě posouzení rozdílů v oblasti způsobu zdanění a v oblasti konstrukce daňových povinností fyzických osob. Případové studie, opřené o teoretické poznatky, mají za cíl vytvořit praktické výstupy. Výsledky těchto výstupů demonstrují a vyhodnocují **rozdíly ve zdanění příjmů fyzických osob** výše zmíněných zemích. V závěru této práce jsou zajímavé poznatky vyhodnoceny.

Metodika spočívala v nastudování a následném zpracování teoretických poznatků formou literární rešerše. Čerpáno bylo z monografických publikací a odborných článků věnujících se zkoumané problematice. Primárním zdrojem této práce však byly legislativní prameny **platné pro rok 2013**. Některé informace o polské problematice byly získávány i formou osobních návštěv. Nezanedbatelné informace zprostředkoval Finanční úřad ve Zgorzelci a Ministerstvo zahraničí Polské republiky. Ve srovnávacích výstupech jsou využity metody kvantitativní a kvalitativní analýzy.

První kapitola je zaměřena na vybrané daňové teorie a historické pohledy zdanění fyzických osob od prvních zmínek až do devadesátých let minulého století. Devadesátá léta jsou označována jako doba vzniku novodobých daňových systémů a tedy i nových způsobů zdanění příjmů fyzických osob, o kterých budou následující kapitoly.

Druhá kapitola se zabývá teoretickými aspekty zdanění příjmů fyzických osob. Rešeršním způsobem charakterizuje základní pojmy používané v této bakalářské práci. Dále charakterizuje daň z příjmů fyzických osob podle klasifikací daní a její postavení v daňových soustavách obou porovnávaných zemích.

Třetí a čtvrtá kapitola je zaměřena již konkrétně na zdanění příjmů fyzických osob podle platných legislativ pro rok 2013. Tyto kapitoly popisují konstrukce daňových povinností a způsoby zdanění v České a Polské republice. Teoretické poznatky jsou zobrazeny v názorných schématech, které mají dopomoci pochopit některé složité konstrukce.

Pátá kapitola komparuje obě země různými způsoby. **Důležitou** součástí této kapitoly je případová studie. Teoretické poznatky jsou aplikovány do praktické roviny formou modelového příkladu, který je zpracován podle platných legislativ na rok 2013. Data zpracovaná v tabulkách jsou následně vyhodnocena a stručné výstupy upozorňují na odlišnosti v oblasti zdanění fyzických osob.

Na základě teoretických i praktických výsledků zpracovaných v této bakalářské práci je možné, v **závěru** této práce, vyhodnotit získané informace a poukázat na zajímavé odlišné poznatky.

1 HISTORICKÝ POHLED

Historie **zdanění příjmů fyzických osob** je důležitá pro porozumění důvodů ukládání a vybírání daní v současnosti. Tato kapitola se zabývá stručným historickým pohledem na daňové teorie a zdanění příjmů fyzických osob. Popisují se zde zajímavé historické poznatky od prvopočátku až do devadesátých let minulého století, do období vzniku novodobých pravidel způsobu charakteristiky daně z příjmů fyzických osob.

1.1 Zdanění příjmů fyzických osob z pohledu daňové teorie

Ve starém Řecku se otázce daňové spravedlnosti a velikosti daňového zatížení poplatníka věnoval **Aristoteles (kolem 300 př. n. l.)** Preferoval ukládání daní podle berní síly občanů. [10] [12] [15]

Ve středověku se spravedlností vybírání daní zabýval **Tomáš Akvinský (1268)**. Daň definoval jako dovolenou loupež. Za zmínění stojí jeho domněnka o minimalizaci zdanění pracovních příjmů, protože prý už samotná práce je břemenem.

V 18. Století, zformuloval **Adam Smith (1776)**, čtyři klasické daňové principy ve srozumitelné formě, později v určité obměně používané i u jiných autorů daňových teorií:

- **princip rovnosti,**
- **princip jistoty,**
- **princip pohodlí,**
- **princip levnosti.**

Mezi zastánce **progresivní sazby** daně patřil **John Start Mill (1848)**, který preferoval zdaňování s ohledem na platební schopnost poplatníka. Daňovou újmu poplatníků daní analyzoval další ze zastánců progresivní sazby daně **Arthur Cecil Pigou (1925)**. Na zvyšující se sociální aktivity státu reagoval **Adolf Wagner (1905)** s návrhem zavedení progresivní daňové sazby a omezením úlohy tehdejších nepřímých daní.

Milton Friedman (1953) se ve své daňové teorii pokusil o zavedení tzv. **negativní důchodové daně**. Osobní důchodová daň by se sloučila s poskytovanými transfery. To znamená **neexistenci** položek snižujících základ daně včetně nezdanitelného minima.

Mezi **současné daňové principy**, které jsou kladené na zásady zdaňování a stavby daňových systémů patří:

- **princip efektivnosti,**
- **princip administrativní jednoduchosti,**
- **princip pružnosti,**
- **princip spravedlnosti.**

1.2 Historie daně z příjmů fyzických osob

1.2.1 Nástin celosvětové historie

Ve Velké Británii byla daň z příjmu poprvé představena na konci 18. století během války s revoluční Francií. V roce 1802 byla, po uzavření míru v Amiens, zrušena. Další Napoleonské války znamenaly, že byla opět zavedena. Přes podporu veřejnosti s válkou proti napoleonské Francii, přetrvával názor, že výběr této daně je v rozporu s lidskými právy. V roce 1816, po vyhnanství Napoleona na ostrov Svatá Helena, se parlament rozhodl daň z příjmů zrušit a přikázal zničit všechna daňová přiznání. Po necelých čtyřiceti letech parlament přijal nový zákon o dani z příjmů na 7 let. Nedodržení slibů, zvýšení daňové sazby a mezinárodní situace vyústily k demisi vlády. Diskuze vlád s opozicí ohledně způsobu vyrovnání rozpočtu odhalily politický charakter této daně. V roce 1874 při **pokusy zrušit daň z příjmů**, která způsobuje narůstání úřadů a veřejných výdajů, vláda selhala. Od té doby je daň z příjmů trvalou součástí daňového systému Spojeného království. Všechny příjmy byly rozděleny do pěti skupin. V letech 1909-1910 došlo k úpravě jejich zdanění. Příjmové skupiny rozlišovaly daně z užívání majetku, hodnoty základního kapitálu, hospodářské činnosti, příjmy z mezd a platů státních zaměstnanců. Příjmy nad určenou hranici byly zdaněny znovu podle progresivní stupnice. Tento systém smíšeného zdanění příjmů byl uplatňován i ve Francii, Belgii či Itálii. [16]

Daň z příjmů fyzických osob byla **ve Spojených státech amerických (USA)** představena během občanské války v roce 1861. Měla za následek zvýšení veřejných výdajů federální vlády. O jedenáct let později byla tato daň zrušena. Další léta se vyznačovala neúspěšnými pokusy o znovuzavedení daně z příjmů fyzických osob. V roce 1894 Nejvyšší soud oznámil, že je zákon o dani z příjmů fyzických osob **neslučitelný s Ústavou**. V roce 1909 se Kongresu podařilo schválit šestnáctou novelu Ústavy, která umožnila v roce 1913 opět zavést tuto daň. Příznivci věřili, že tato daň postihne pouze bohaté. Zpočátku podávala daňová přiznání pouze 2 % amerických rodin. První světová válka, meziválečné období, druhá světová válka následně „studená válka“ či velká inflace v sedmdesátých letech měly za následek zvýšení okruhu poplatníků i sazeb daně. [16]

1.2.2 Historie na území současné Polské republiky

Po 1. světové válce byly **daně z příjmů** v Polských zemích pod vlivem daňových systémů Rakouska, Pruska a Ruska. Nejméně rozvinutý byl ruský daňový systém, složitější byl systém rakousko-uherský a nejmodernější se zdál daňový systém Pruska. Globální charakter meziválečného období měl za následek placení státní daně z příjmů druhé zemi a v Polsku platila daň z příjmů fyzických osob. V meziválečném období došlo k obnovení nezávislosti Polska. V letech 1920-1925 dochází ke sjednocení polského daňového systému založeného na struktuře ruského systému, především na hrubém odhadu vyměření daně. Modernizace tohoto systému, pod vlivem německého daňového zákona z roku 1919, dospěla k zákonné úpravě daní, psal se rok 1934. Za zmínku ještě stojí změna obecné a univerzální daně z obratu podle francouzských a německých modelů ke dni 1. 1. 1939. Všechny tyto snahy o změny polského daňového systému zborčila německá okupace a poválečný stalinismus. Vývoj domácího modelu daňového systému byl zamrazen na padesát let. Poválečná doba se vyznačovala zrušením většiny předválečných daňových zákonů. Po roce 1951 se daňový systém diferencoval podle typu vlastnictví. Jiný byl pro státní podnik a družstvo, pro soukromé podniky a zemědělce platily jiné podmínky. Odlišným způsobem byl zdaňován příjem obecné populace. Současnou daň z příjmů fyzických osob upravuje zákon z roku 1991, který je neustále novelizován a dosud nebyl dokončen legislativní proces. [16]

1.2.3 Historie na území současné České republiky

Předchůdce daně z příjmů na našem území datujeme do 12. století vznikem **kontribucí**, které měly charakter majetkových a výnosových daní. Výši výnosové daně ovlivňovala velikost prostředků k jejich dosažení, například počet tovaryšů nebo výměra pozemků. Daňově osvobozena byla v té době církev a šlechta. [10] [12] [15]

Prvním náznakem české daňové soustavy je vydání **Berního předpisu**, který stavovský sněm vydal v roce 1517. Tímto předpisem byla stanovena také daň z výnosu kapitálu. V roce 1522 již existovala **daň z hlavy a daň z příjmů**. Ke konci **18. Století** byla zavedena jednotná **kontribuční daň reálná**, která obsahovala daň úrokovou a třídní. Třídní daň se uplatňovala podle druhů příjmů a počátkem 19. století došlo k rozdělení této daně na daň osobní a daň výdělkovou. Předmětem daně osobní – daně z hlavy se stala samotná existence jedince při dosažení 17- ti let. V roce **1848**, kdy bylo zřízeno **ministerstvo financí**, byla zavedena **osobní daň z příjmů**. Fyzické osoby rozdělovala do 4 tříd. Plátcem první třídy byla hlava rodiny za všechny členy starší 16- ti let. Ve druhé třídě byli majitelé domů a pozemků. Třetí třída obsahovala pevnou sazbu daně z čistého výdělku obchodníků, živnostníků, průmyslníků a příslušníků svobodných povolání. Čtvrtá třída zdaňovala služební platy zaměstnanců převyšující zákonem stanovenou hranici. V roce **1886** byl vydán **zákon o osobních daních přímých**. Tento zákon vytvořil ucelenou soustavu výnosových daní a definoval **osobní daň z příjmů**.

Nově vytvořená Československá republika převzala v roce **1918** daňový systém Rakousko -Uherska. Očekávaná a dlouze připravovaná daňová reforma proběhla až v roce 1927. Mimo jiné zavedla časovou shodnost kalendářního roku s rokem berním. Během **2. světové války** nedošlo v oblasti daní k zásadním změnám, k daním byly upravovány přírázky a byla zrušena přepychová daň. Podstatnou úpravou daňového práva po 2. světové válce bylo vydání zákona o tzv. milionářské dávce.

K zásadní reformě daňové soustavy na našem území došlo po únoru 1948. Příjmy z pracovního poměru byly zatížené méně než kapitálové. Nová politická a hospodářská situace vyústila v provedení daňové reformy v roce 1954. Daňový systém se rozdělil na dvě větve – daně placené podnikovou sférou a platby placené obyvatelstvem. Charakteristický byl malý podíl v rozpočtových příjmech při zdanění obyvatel. Daň ze mzdy byla diferencována podle druhu příjmů a sociálních hledisek. Nesmírně bylo zatěžováno soukromé podnikání.

2 TEORETICKÉ ASPEKTY ZDANĚNÍ PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB

Tato kapitola se zabývá charakteristikou základních pojmů používaných v této bakalářské práci. Dále popisuje daň z příjmů fyzických osob podle kritérií pro třídění daní.

2.1 Charakteristika základních pojmů

Pojem „daň“ v české legislativě

Součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod, ve které je zakotvena povinnost platit daň. V žádné právní listině však definici tohoto pojmu nenalezneme. Původně se vycházelo ze základního zákona o daních- zákona č. 212/1992 Sb., o soustavě daní, jeho prvním paragrafem, který charakterizoval daňovou soustavu České republiky. Legislativcům se však podařilo tento paragraf zrušit o rok později zákonem č. 353/2003Sb., o spotřebních daních. [12]

Pojem „daň“ v polské legislativě

Článek 6 polského Daňového řádu definuje „**daň**“ „*jako veřejnou, neekvivalentní, povinnou a nenávratnou platbu ve prospěch státní pokladny, státu, kraje nebo společenství vyplývající z daně*“. [24]

Zdanění fyzických osob

Zdaněním fyzických osob se rozumí proces, při kterém jednatelce odvádí do veřejných rozpočtů osobní důchodovou daň. Tato daň se týká změn v příjmech poplatníka za určité daňové období. [12]

Daň z příjmů fyzických osob (DPFO) je v České republice vymezena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Konstrukce této daně se jeví nejsložitěji konstruovanou v celém daňovém systému. **DPFO** je stanovena a odváděna za zdaňovací období, obvykle je to kalendářní rok.

V Polské republice zdanění **DPFO** upravují dva zákony. Zákon ze dne 26. července 1991 o dani z příjmů fyzických osob (Sb. Polské republiky 2000, č. 14, pol. 176) a zákon ze dne 20. listopadu 1998 o paušální dani z příjmů z některých příjmů dosahovaných fyzickými osobami, oba ve znění pozdějších předpisů. [24]

2.2 Charakteristika daně z příjmů fyzických osob podle klasifikací daní

Jednotlivé **typy daní se třídí** do skupin podle různých kritérií. Tato členění mají praktický význam pro přehlednost a utřídění existujícího množství daní. Slouží k mezinárodním komparacím a některá členění slouží k analýzám zdaňování a jejich důsledcích. [15]] [12]] [2]] [10]

Daň z příjmů fyzických osob je charakterizována jako **daň**:

Přímá, podle vazby daně na důchod poplatníka. To znamená, že je vyměřena každému konkrétnímu poplatníkovi podle jeho důchodové situace.

Důchodová, členění podle objektu daně. Daň je uvalena na zdanitelný důchod (příjem) poplatníka v podobě mezd, zisků i naturálních příjmů.

Toková, zjišťují se příjmy za zdaňovací období.

Osobní, je vyměřována na základě osobního příjmu.

Distorzní, ovlivňuje chování jednotlivců v tržním mechanismu, vyvolává u nich důchodový i substituční efekt.

Neúčelová, protože není předem stanoveno, kam tento příjem veřejných rozpočtů bude dále směřován.

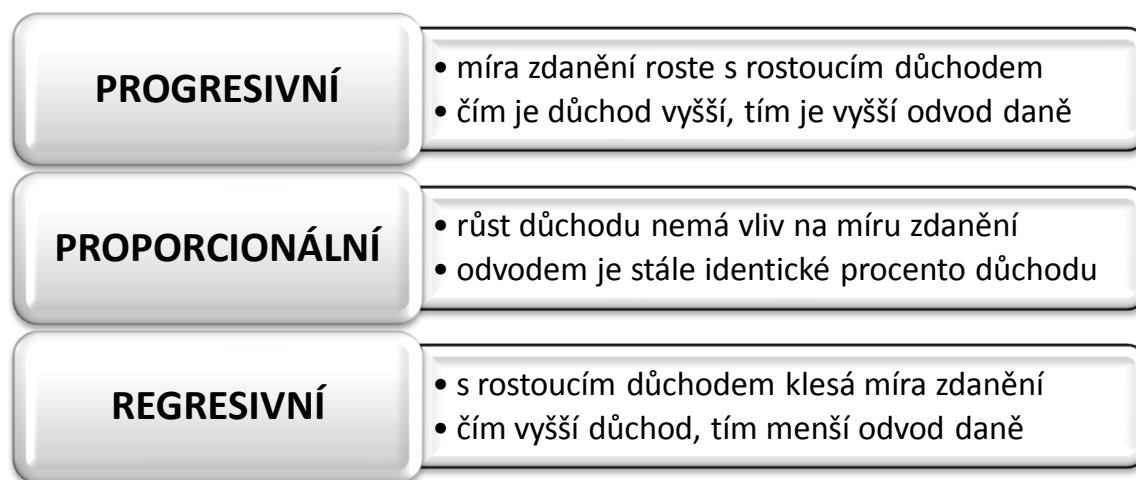
Ústřední či centrální, je jednotná na celém území státu.

V třídění daní **podle subjektu**, je to daň placená **fyzickou osobou**. Některé země používají způsob **zdanění domácnosti**, kde je nositelem povinností hlava rodiny. Jinou formou zdanění může být **splitting manželský** nebo **plný splitting**. Jedná se o zdanění dvou či více osob průměrnými hodnotami nebo podle určeného koeficientu.

Podle **institucionálního třídění** klasifikace daní OECD, která slouží k sestavení státních rozpočtů a následným komparacím spadají daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od jednotlivců pod číselný kód **1100**. Daně z mezd jsou značeny číselným kódem **3000**.

Důležité třídění pro posouzení spravedlnosti zdanění je **podle stupně progresse**. Následující tabulka zobrazuje toto třídění DPFO.

Obrázek 1: Třídění podle stupně progresse

Zdroj: [2]

2.3 Daň z příjmů fyzických osob v daňovém systému

Daňovým systémem se rozumí **daňová soustava**, souhrn všech daní, které se na daném území vybírají, **systém fungování institucí** zabezpečující správu těchto daní, **nástroje a metody** upravující vztahy mezi těmito institucemi a daňovými subjekty. [12]

2.3.1 Český daňový systém

Radikální daňové reformy jsou spjaté s ekonomickými změnami ve společnosti. Od roku 1990 přecházela naše země z ekonomiky centrálně plánované na ekonomiku tržní. Do roku 1992 došlo k několika změnám v „předlistopadové“ daňové soustavě, zásadní však byla **daňová reforma platná od 1. 1. 1993**. Současný daňový systém vychází z této reformy. [12] [2] [14]

Mezi základní principy tohoto daňového systému patřily:

Princip rozpočtově politický, který měl zajistit pružnost daňových příjmů ve vztahu k HDP. Dalším úkolem tohoto principu bylo snížení daňové kvóty, tak aby se přiblížila k úrovni v zemích západní Evropy. [10] [15]

Princip spravedlnosti zdanění byl realizován zavedením univerzální daně z příjmů a vytvořením rovných podmínek pro tuzemské i zahraniční subjekty.

Princip podnikově hospodářský měl za úkol vytvořit rovné konkurenční prostředí.

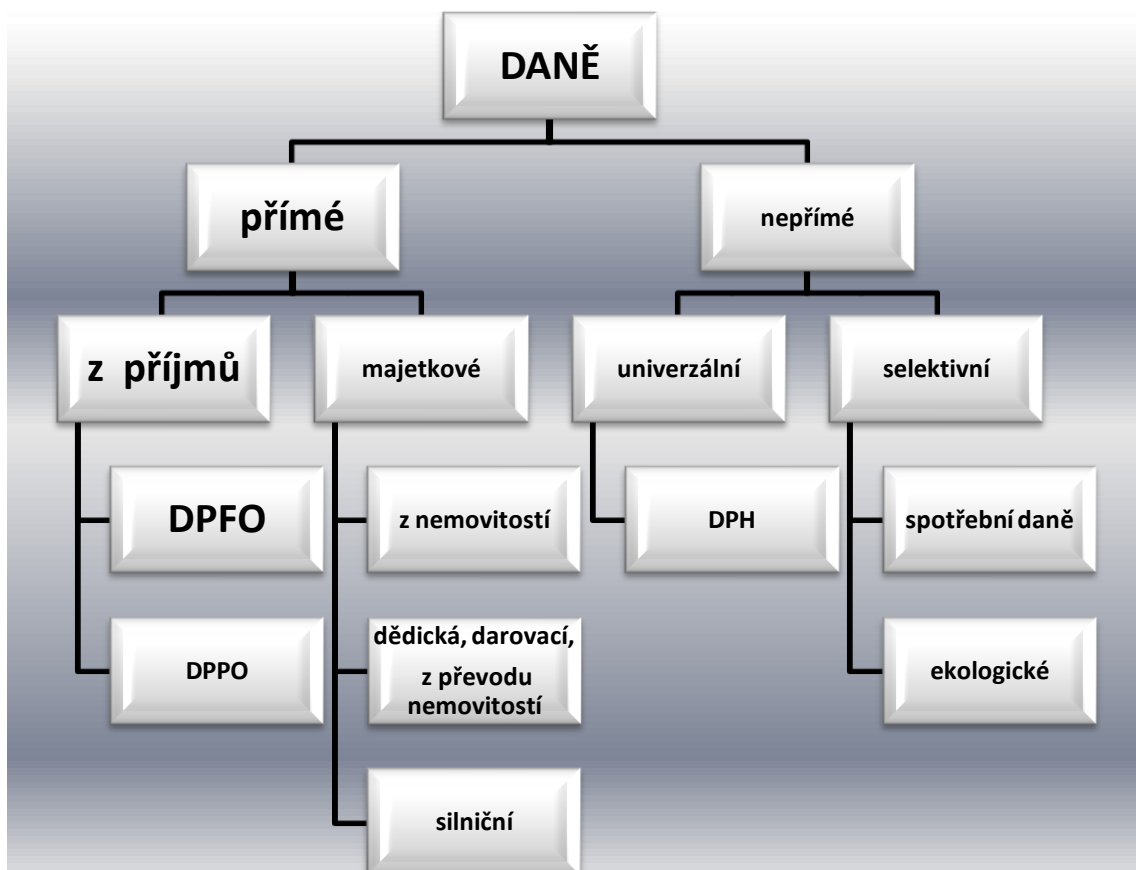

Pružnost a účinnost vybírání daní měla zajistit nově vytvořená hierarchie daňových orgánů, které mají zajišťovat výběr a kontrolu daní a omezení daňových úniků. Míra naplnění tohoto principu je závislá na srozumitelnosti a jednoznačné interpretaci daňových zákonů. [10] [15]

Princip otevírání ekonomiky byl požadavkem na daňový systém být schopen daňové harmonizace v rámci zemí Evropského společenství (ES).

Finančně psychologický princip znamenal požadavek, aby konstrukce daňové soustavy odpovídala mentalitě národa a jeho právnímu povědomí.

Obrázek 2: DPFO v české daňové soustavě roku 2013¹

Zdroj: vlastní, samostudiem 2013

¹Od 1.1.2014 je zrušen zákon o dani dědické, darovací a dani z převodu nemovitostí. Tyto daně jsou od letošního roku příjmem podléhajícím dani z příjmů. Nově je zavedena daň z nabytí nemovitých věcí zákonným opatřením č. 340/2013 Sb. [3]

2.3.2 Polský daňový systém

Počátkem devadesátých let prošlo **Polsko** politickými a ekonomickými proměnami, které odstartovaly důkladné reformy v polském daňovém systému. Prioritou byly pobídky zahraničním investorům a s tím související vytváření nových pracovních míst. V roce 2004 vstoupilo Polsko do Evropské unie a součástí reformy daňového systému se stal proces harmonizace polského práva s právem EU. [24]

Daň v této zemi plní úlohu **fiskální**, dodává do veřejných rozpočtů příjmy, které pokryjí financování společenských potřeb. Plní zde i nefiskální úlohu, když slouží k dosahování stanovených hospodářských, sociálních nebo politických cílů. Ty se uskutečňují udělováním daňových úlev nebo úplným osvobozením od placení daně.

Problematiku daňového systému Polska upravují tyto základní právní předpisy:

1. *Ústava Polské republiky ze dne 2. Dubna 1997*

Stanovuje právní důvody pro ukládání daňových povinností, platné od 17. října 1997. V článku 217 Sbírký zákonů č. 78, položky 483 zákonodárce rozhodl, že ukládání daní a jiných veřejných výdajů a stanovení zdaňovaných subjektů, předmětů daně, daňové sazby, kategorie daňových poplatníků osvobozených od daně či pravidla pro poskytování daňových úlev a odpisů může probíhat pouze prostřednictvím zákona, v souladu se zásadou vyjádřenou v článku 8 Ústavy, že právní předpisy se používají přímo, pokud Ústava nestanoví jinak. V praxi to znamená, že lze odmítnout způsob výkladu právní normy, který se jeví po přečtení jako neústavní, a použít ustanovení Ústavy.

2. *Daňový řád – zákon ze dne 29. 8. 1997*

Kromě zásadní definice **daně** obsahuje tento zákon záležitosti daňového práva, které přísluší daňovým orgánům. Jde o předpisy vztahující se k daním, poplatkům, nedaňovým pohledávkám rozpočtů státních i územních samospráv. Daňový řád se vztahuje i na poplatky uvedené v právních předpisech o místních daních a poplatcích.

Daňový řád neupravuje registraci plátců daně, pravidla pro podávání daňových přiznání a výkazů, finanční kontrolu, správní exekuci, trestní odpovědnost.

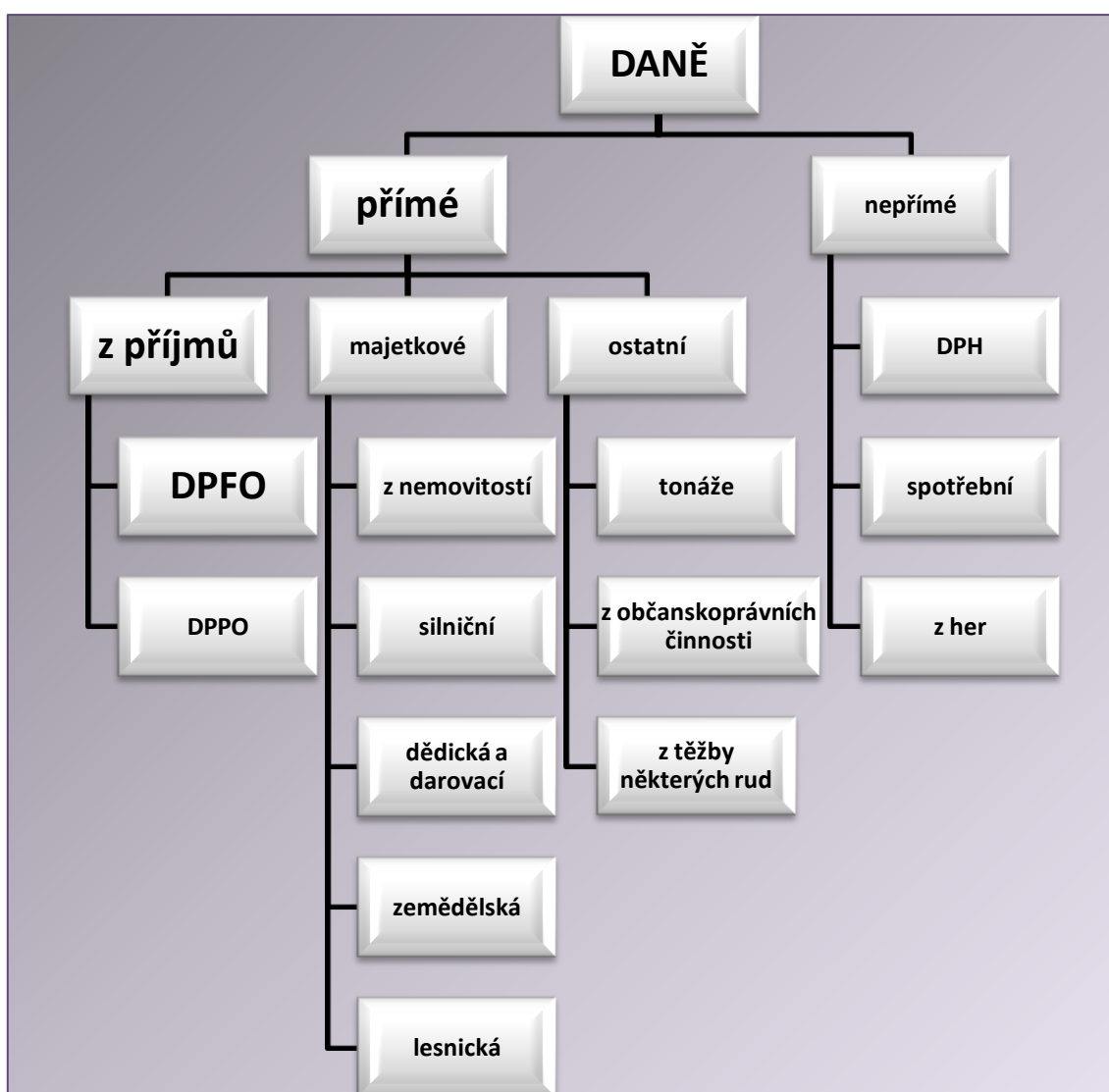
3. Občanský soudní řád

Zákon upravuje účast státního zástupce v daňovém řízení, zásady projednávání sporů mezi soudy a daňovými orgány, podávání stížností a žádostí daňovými poplatníky.

4. Daňové zákony v rozsahu všech daní daňového systému Polska

Polský daňový systém se skládá z třinácti daňových titulů, každá daň je přímo upravená samostatným zákonem. Deset z nich jsou přímé daně a zbylé tři jdou daně nepřímé.

Obrázek 3: DPFO v daňové soustavě Polska v roce 2013

Zdroj: [15] [11] [24]

3 ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE

Pravidla související s výběrem a stanovením daně z příjmů fyzických osob musí být co nejpřesněji stanoveny nejlépe **ze zákona**. K uložení **daňové povinnosti** je potřebné znát základní konstrukční prvky daní. Jsou to **daňový subjekt, předmět daně, sazba daně a pravidla výběru daně**. [15] [12] [5]

3.1 KONSTRUKCE DAŇOVÉ POVINNOSTI

Daň z příjmů fyzických osob je v České republice vymezena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Konstrukce této daně se jeví nejsložitěji konstruovanou v celém daňovém systému. Tento zákon byl za svou existenci více než stokrát novelizován. **DPFO** je stanovena a odváděna za zdaňovací období, obvykle je to kalendářní rok.²

3.1.1 Daňový subjekt

Poplatníky této daně jsou všechny fyzické osoby, které dělíme na **daňové rezidenty** a daňové nerezidenty. Daňový rezident je osoba bydlící a zdržující se na území ČR alespoň 183 dní v roce a odvádí ČR daň z příjmů ze zdrojů získaných doma i v zahraničí. Oproti tomu **daňový nerezident** platí daň z příjmů v ČR pouze ze zdrojů zde získaných. Do této skupiny patří i osoby, které se na našem území zdržují za účelem studia či léčení. [13]

3.1.2 Předmět a základ daně

Dani z příjmů fyzických osob podléhají příjmy peněžní i nepeněžní, kterými dochází ke zvýšení důchodu poplatníka. Nepeněžní příjem se oceňuje podle zvláštního předpisu.³ Zákon zohledňuje příjmy, které **nejsou předmětem** daně, v § 3 odst. 4 ZODP. Nelze opominout osvobozené příjmy, které nejsou předmětem daně, rozsáhle popsané v § 4 ZODP. **Předměty daně** jsou rozděleny do pěti skupin s ohledem na odlišnou charakteristiku jednotlivých příjmů a způsoby uplatnění výdajů majících vliv na výši daně. Těchto pět skupin má své **dílčí základy daně** a jejich součet teprve tvoří **celkový základ daně**. [3]

² S účinností od roku 2014 je zdaňovací období nově vymezeno v § 16b pouze na kalendářní rok.

³ Nově předpis upravující oceňování majetku a vymezení opakujícího se plnění. § 3 odst. 3.

1) Dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkční požitky

Dílčím základem této daně, upravené v § 6, je tzv. „superhrubá mzda“, ta se v roce 2013 vypočetla násobkem hrubé mzdy a 1,34. **Navýšení hrubé mzdy o 34 %** se skládá z úhrad zaměstnavatele na sociální pojištění. **Zdravotní pojištění** hradí zaměstnavatel v **9% výši** a **pojistné na sociální zabezpečení ve výši 25 %** vyměřovacího základu. Pojistné na sociální zabezpečení se skládá z 2,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. Zaměstnavatel do 26 zaměstnanců si může navýšit nemocenské pojištění o jedno procento. Samostatným základem daně může být příjem u téhož zaměstnavatele, jehož výše nepřesáhne částku 10 000,- Kč a není poplatníkem podepsáno prohlášení k dani podle § 38k odst. 4 nebo 5. Tento příjem podléhá zdanění daní vybíranou srážkou. [9]

2) Dílčí základ daně z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti⁴

Dílčí základ daně se stanoví jako rozdíl mezi příjmy a daňově uznatelnými výdaji. Někteří poplatníci mohou uplatnit výdaje procentem z příjmů ve výši 30 %, 40 %, 60 % nebo 80% podle charakteru podnikání. [6] [14] [3]

3) Dílčí základ daně z pronájmu⁵

Dílčím základem daně z pronájmu jsou příjmy snížené o daňově uznatelné výdaje nebo příjmy snížené 30 % paušálním výdajem.

4) Dílčí základ daně z kapitálového majetku

Dílčí základ daně z kapitálového majetku **tvorí pouze příjmy** z této činnosti. Převážná část příjmů tvoří samotné základy daně a zdaňují se srážkovou daní přímo u zdroje.

5) Dílčí základ daně u ostatních příjmů

Příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku a nejsou obsaženy v bodech 1) až 4), v částce přesahující 20 000 Kč.⁶ Příjmy mohou být sníženy o prokazatelné výdaje nutné k dosažení těchto příjmů. Dílčí základ daně **nesmí nabývat záporných hodnot**.

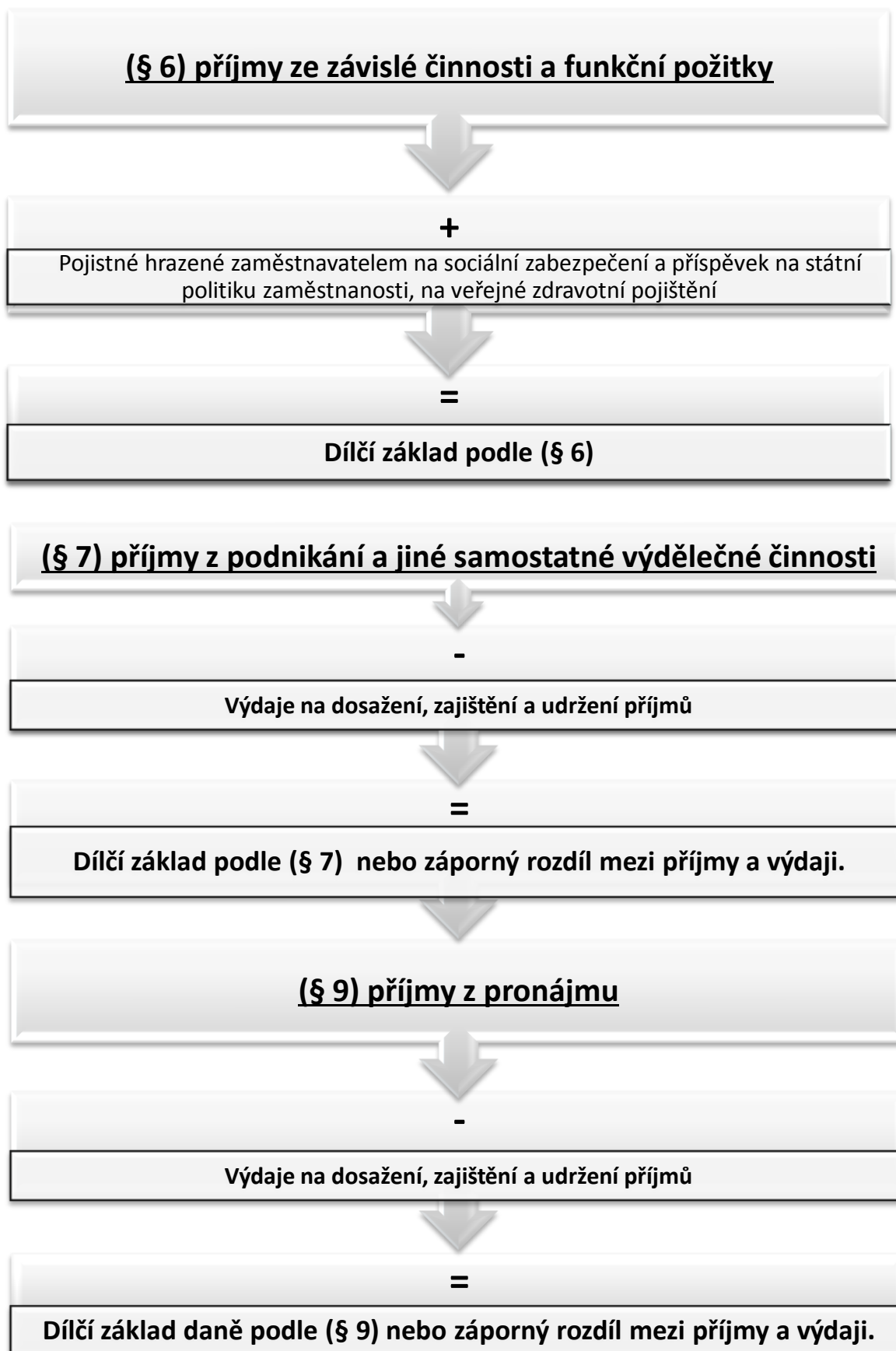
Pro přehlednost následuje tabulka, kde je tvorba dílčích základů daně zachycena.

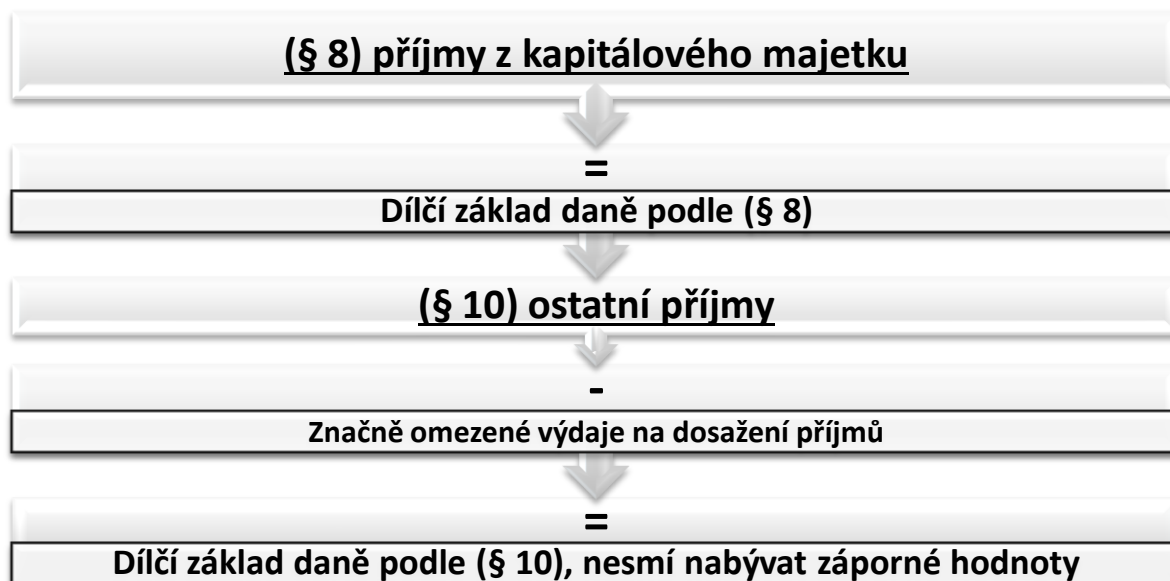
⁴ V roce 2014 nově **příjmy ze samostatné činnosti**.

⁵ V roce 2014 upraven termín na **příjmy z nájmu**.

⁶ V roce 2014 **30 000 Kč** (§ 10 odst. 3 písm. a). Nově **bezúplatné příjmy**, např. příležitostné, přesahující 15 000 Kč. (§ 10 odst. 3 písm. a).

Obrázek 4: Tvorba dílčích základů DPFO

Zdroj: [6] [14] [3]

Při tvoření **základu daně** z příjmů fyzických osob, sečteme dílčí základy daně **vyjma dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků**. V praxi to znamená, že celkový základ daně **nemůže být nižší** než dílčí základ podle (§ 6). Vykázaná ztráta z dílčích základů daně může být uplatněna v následujících zdaňovacích obdobích. [6] [14] [3]

3.1.3 Nezdánitelné části základu daně a slevy na dani

Nezdánitelné části základu daně lze uplatnit pouze v rámci daňového přiznání či ročního zúčtování provedeného zaměstnavatelem za celé zdaňovací období. **Slevy na dani** lze uplatnit za zdaňovací období, nebo již při výpočtu měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Slevy na dani upravuje § 35ba. Slevy zavedené od roku 2008 spolu se zavedením lineární sazby daně se zvýšily. Důvodem bylo **zajištění progresivity daně**. Díky těmto slevám je nezdaněno minimálně prvních 165 000 Kč základu daně. **Nezdánitelné části základu daně** upravuje § 15 zákona o daních z příjmů⁷ a vybrané základní charakteristiky jsou obsaženy v následujícím schématu. [14] [6] [3]

⁷ V roce 2014 je § 15 nově doplněn termíny- **bezúplatné plnění nebo společně hospodařící domácnost**. Nerezidenti mohou nezdanitelné části daně uplatnit pouze, pokud jsou **rezidenti členských států Evropské unie, Norska nebo Islandu**. Příjmová omezení se nemění. Nově je odst. 9 doplněn **o pokyn, jakým způsobem se prokazují příjmy ze zahraničí**. V úhrnu lze odečíst nejvýše **15 %** bezúplatných plnění (dříve 10 % darů).

Obrázek 5: Nezdánitelné části základu daně v České republice

NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ	
Dary na charitativní účely	<ul style="list-style-type: none"> • minimálně 2 % základu daně nebo alespoň 1 000 Kč. • Maximálně lze odečíst 10 % ze základu daně • Odběr krve se oceňuje částkou 2 000 Kč, darování lidského orgánu 20 000 Kč
Úroky z úvěrů na financování bytových potřeb	<ul style="list-style-type: none"> • zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru uplatňuje zletilý účastník smlouvy, nebo rovným dílem více účastníků smlouvy • úhrnná hodnota všech úvěrů nesmí překročit 300 000 Kč za rok, za část roku se přihlíží k maximální hodnotě 1/12 za každý měsíc
Příspěvky na penzijní a soukromé životní pojištění	<ul style="list-style-type: none"> • příspěvky na penzijní připojištění lze odečíst po snížení o 12 000 Kč, nejvýše však 12 000 Kč • pojistné na soukromé životní pojištění lze uplatnit maximálně ve výši 12 000 Kč ze všech uzavřených smluv
Členské příspěvky zaplacené odborové organizaci	<ul style="list-style-type: none"> • lze odečíst 1,5 % ze zdanitelných příjmů ze závislé činnosti s výjimkou příjmů zdaněných srážkovou daní • nejvýše 3 000 Kč za zdaňovací období
Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • pokud nejsou daňovými výdaji nebo nejsou hrazeny zaměstnavatelem • nejvýše 10 000 Kč, osoby se zdravotním postižením 13 000 Kč a s těžkým zdravotním postižením 15 000 Kč

Zdroj: [14] [6] [3]

Obrázek 6: Slevy na dani v České republice

SLEVY NA DANI	
Sleva na poplatníka	<ul style="list-style-type: none"> • 24 840 Kč za zdaňovací období, poživatel pobírající k 1. 1. starobní důchod si tuto slevu uplatnit nemůže
Sleva na manželku/manžela bez vlastních příjmů	<ul style="list-style-type: none"> • 24 840 Kč za rok pokud žije s poplatníkem ve společné domácnosti a vlastní příjem nepřesahuje 68 000 Kč • u držitele průkazu ZTP/P se sleva zvyšuje na dvojnásobek • za část roku se uplatňuje výše 1/12 za každý kalendářní měsíc
Sleva na invalidní poplatníky podle 1. - 3. stupně	<ul style="list-style-type: none"> • 2 520 Kč za zdaňovací období u invalidity podle 1. a 2. stupně • 5 040 Kč při invaliditě 3. stupně • za část roku se uplatňuje výše 1/12 za každý kalendářní měsíc
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	<ul style="list-style-type: none"> • 16 140 Kč • za část roku se uplatňuje výše 1/12 za každý kalendářní měsíc
Sleva pro studenty soustavně se připravující na budoucí povolání	<ul style="list-style-type: none"> • 4 020 Kč až do dovršení 26 let, v prezenčním doktorském studiu do 28 let • za část roku se uplatňuje výše 1/12 za každý kalendářní měsíc

Zdroj: [14] [6] [3]

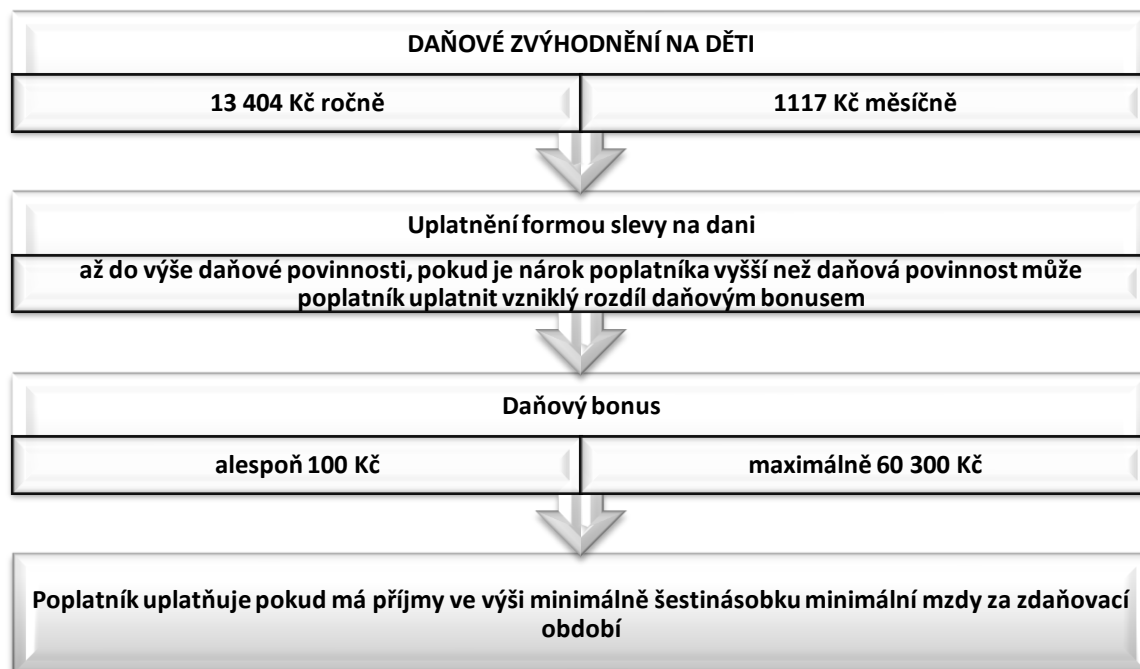
Daňové zvýhodnění na **vyživované dítě** využívá poplatník, který s nezletilým dítětem žije ve společné domácnosti.⁸ Dále lze využít slevu na dítě soustavně se připravující na budoucí povolání s podmínkou, že zároveň nepobírá invalidní důchod podle 3. stupně. Výše slev se zvyšuje na dvojnásobek u dětí, které jsou držiteli průkazu ZTP/P.

Pokud je daňová povinnost poplatníka nižší a sleva na dítě převyšuje daňovou povinnost, vzniklý rozdíl, který se nazývá **daňový bonus**, se za podmínek stanovených zákonem vyplácí poplatníkovi. Minimální výše daňového bonusu činí alespoň 100 Kč a maximální hranice je ve výši 60 300 Kč ročně.

Poplatník si může daňový bonus uplatnit, pokud měl ve zdaňovacím období příjem alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy stanovené k 1. 1.

Následující schéma zobrazuje konstrukci daňového zvýhodnění na děti v České republice, platné pro rok 2013.

Obrázek 7: Konstrukce daňového zvýhodnění na děti

Zdroj: [14] [6] [3]

⁸ V roce 2014 upřesněno termínem ve **společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie, Norska nebo Islandu.**

3.1.4 Sazba daně

Po vymezení základu daně se přistupuje k výpočtu částky daně s použitím příslušné sazby. **Sazba DPFO** (§ 16) je nyní v České republice **lineární ve výši 15%**. Tato sazba se uplatňuje od roku 2008 zároveň s konceptem „**superhrubé mzdy**“, který je v rámci **EU zaveden pouze v České republice**. [14] [6] [3]

V roce 2013 bylo zavedeno **solidární zvýšení daně podle §16a**. Teoreticky se daň zvýší o **7 %** z vypočteného **kladného rozdílu mezi** součtem dílčích základů podle § 6 a § 7 a 48 násobkem zákonem stanovené průměrné mzdy. V praxi to pro rok 2013 znamená, že této zvýšené sazbě podléhá poplatník, který si **i v jediném** měsíci zdaňovacího období vydělal více než **103. 536 Kč**, nebo za celé zdaňovací období obdržel zdanitelný příjem v částce větší než **1. 242. 432 Kč**. Tomuto poplatníkovi **vzniká povinnost** podat daňové tvrzení.

3.1.5 Daňové tvrzení a splatnost daně

Řádné daňové tvrzení (přiznání) podává každý daňový subjekt ze zákona na předepsaných tiskopisech příslušnému správci daně.⁹ Povinnost vzniká (§ 38g), pokud roční zdanitelné příjmy přesáhnou částku 15 000 Kč nebo pokud poplatník vykazuje ztrátu. Daňové přiznání je povinen podat i poplatník, na kterého se vztahovalo **solidární zvýšení daně**, byť jen v jednom kalendářním měsíci. Daň je splatná v poslední den lhůty podání daňového tvrzení. **Daňové tvrzení DPFO** se podává nejpozději 3 měsíce po uplynutí zdaňovacího období. Za zdaňovací období 2013 se má daňové tvrzení odevzdat nejpozději 1. dubna 2014. V souladu s daňovým řádem je tolerováno pětidenní zpoždění bez sankcí. Pokud daňovému subjektu nevznikne daňová povinnost a je k dani registrován, musí tuto skutečnost sdělit správci daně. [14] [3]

---

⁹ V roce 2014 vzniká povinnost podat daňové přiznání osobou spravující pozůstalost (§ 38ga).

3.2 ZPŮSOBY ZDANĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

3.2.1 Zdanění příjmů ze závislé činnosti

Poplatníkem této daně je zaměstnanec. **Plátcem daně** je zaměstnavatel, který je pověřen měsíčním výpočtem a odvodem. **Předmětem daně** jsou příjmy ze závislé činnosti, které **nelze** snižovat o související výdaje. Od roku 2008 není daňovým výdajem ani sražené sociální pojistné. Česká republika byla prvním státem na světě, který do **základu daně** zahrnul sociální pojistné placené zaměstnavatelem. Tento koncept se nazývá „**superhrubá mzda**“.

[14] [3] [6] [7]

Jak již bylo zmíněno výše, **zaměstnavatel** vypočítává zálohy na daň z příjmů z měsíční mzdy zaměstnanců. Tyto zálohy srazí zaměstnanci a každý měsíc je odvádí do veřejného rozpočtu jako **daňové zálohy**.

Pro většinu zaměstnanců jsou nejdůležitější příjmy z **hlavního pracovního poměru**, poplatníky daně z příjmů ze závislé činnosti mohou být i z vedlejších pracovních poměrů, nebo z dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce. **Zaměstnanec** u svého hlavního zaměstnavatele **podepíše tzv. Prohlášení poplatníka z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků**. Prohlášení může být **podepsáno u** více zaměstnavatelů, avšak slevy na dani lze uplatňovat pouze u jednoho z nich. Pro výpočet **zálohové daně** je stanovena jednotná **sazba daně 15 %**. Výpočet zálohy se provádí se zaokrouhlené zdanitelné mzdy na **celé stokoruny směrem nahoru**.

V případě, že zaměstnanec **nemá podepsané prohlášení**, mohou nastat dvě varianty zdanění mzdy. V případě **příjmu ≤ 5000 Kč** se základ daně zaokrouhlí na celé Kč směrem dolů, navýší se o pojistné a z této tzv. superhrubé mzdy se vypočítá **srážková daň 15 %**. Takto zdaněný příjem se už znovu nezúčtovává. V případě **příjmu ≥ 5000 Kč** se základ daně zaokrouhlí na celé stokoruny směrem nahoru a zaměstnavatel odvede **zálohou daň ve výši 15 %** ze superhrubé mzdy. V tomto případě zaměstnanec **může podat daňové tvrzení**.

Poplatník má právo po ukončení zdaňovacího období vyrovnat **ročním zúčtováním** sražené měsíční zálohy na daň z příjmů. Svého posledního zaměstnavatele požádá o provedení **ročního zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti**. Žádost musí podat do 15. února následujícího roku a zároveň musí předložit potřebné doklady k uplatnění

odpočtů a slev na dani. Pokud má poplatník souběh příjmů ze závislé činnosti, ze kterých byla odvedena zálohová daň, nebo jiné příjmy (dle § 7-10 zákona o daních z příjmů) **musí** si sám podat **daňové přiznání**. [14] [3] [6] [7]

Zaměstnavatel může provést roční zúčtování daně z příjmů fyzických osob tomu zaměstnanci, který v roce 2013 splnil tyto podmínky:

- měl příjmy podléhající zálohové dani pouze od jednoho zaměstnavatele,
- měl příjmy podléhající zálohové dani od více zaměstnavatelů postupně za sebou,
- u všech zaměstnavatelů podepsal prohlášení k dani,
- nepodal nebo není povinen podat daňové přiznání.

3.2.2 Zdanění příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti¹⁰

Příjmem z podnikání se rozumí nezávislá a soustavná činnost podnikatele, kterou provádí vlastním jménem a na vlastní účet. Těmito činnostmi se rozumí například **příjmy ze zemědělské činnosti, příjmy ze živností a příjmy z jiného podnikání**. K tomuto druhu podnikání je třeba mít oprávnění. [14] [3] [6] [7]

K jiné samostatné činnosti, která není činnost podnikání, není třeba mít zvláštní oprávnění. Jedná se o příjmy **z užití nebo poskytnutí průmyslového a jiného duševního vlastnictví a autorských práv**. Za jinou samostatnou činnost se považují i příjmy **z výkonu nezávislého povolání**. Podrobnější charakteristiku příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti upravuje § 7 zákona o daních z příjmů.

Dílčí základ daně si poplatník stanovuje několika způsoby.

1) Vede **Daňovou evidenci**.

Daňová evidence obsahuje záznamy o **zdanitelných příjmech a výdajích** v rámci podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti. **Dílčím základem daně** je **rozdíl příjmů a výdajů**. Výdaji v daňové evidenci se rozumí **uhrazené** výdaje. Výjimku tvoří výdaje tvořené daňovými odpisy a povinné časové rozlišení nájemného z finančního pronájmu. Daňovou evidenci mohou vést fyzické osoby, které mají příjmy nižší než 25 miliónů korun, nejsou členy sdružení, kde alespoň jeden člen je povinen účetnictví vést a nejsou zapsáni v obchodním rejstříku. [4] [3] [7]

¹⁰ Od roku 2014 **příjmy ze samostatné činnosti**.

2) Vede účetnictví.

Dílčí základ daně se tvoří z **účetního výsledku hospodaření**. Účetnictví, oproti daňové evidenci, zachycuje **výnosy a náklady** zdaňovacího období. Podnikatel si tento způsob evidenci může zvolit dobrovolně. **Povinně** vedou účetnictví zahraniční osoby, podnikatelé zapsáni v obchodním rejstříku a podnikatelé, kteří ve zdaňovacím období dosáhnou obrát vyšší než 25 miliónů korun. [4] [3] [7]

3) Uplatňuje výdaje paušálem.

Fyzické osoby mohou své výdaje uplatnit formou **paušálních výdajů**. Tuto formu využívají poplatníci s nízkými skutečnými výdaji nebo poplatníci, kteří odmítají jakoukoliv administrativní zátěž a zároveň nejsou povinni vést účetnictví. **Výše sazeb** jsou jedním z nástrojů daňové podpory podnikatelů.

Tabulka 1: Paušální výdaje

Druh příjmu	2013	Omezení v roce 2013
Zemědělská výroba	80 %	
Řemeslná živnost	80 %	
Ostatní živnosti	60 %	
Jiné a nezávislé podnikání	40 %	Maximální výdaje do částky 800 tisíc Kč
Převod a využití práv	40 %	Maximální výdaje do částky 800 tisíc Kč
Pronájem majetku	30 %	Maximální výdaje do částky 600 tisíc Kč

Zdroj: [3]

V roce 2013 došlo k **omezení** uplatnění 30% a 40% paušálů. Tyto paušály mohou uplatnit podnikatelé s příjmy nižšími než 2 milióny korun.¹¹

¹¹ Pro příjmy za rok 2014 se nemá nic změnit. Nová vláda chystá neupřesněná omezení. Jaká omezení a s jakou účinností se veřejnost dozví během tohoto roku.

Záporný dílčí základ podnikatele je **daňová ztráta**. Tuto ztrátu si může podnikatel uplatnit jako odpočet od základu daně podle zákonem stanovených podmínek v následujících pěti letech. [14] [3] [6] [7]

Vytvořený kladný **dílčí základ daně** podle bodů 1) až 3) si podnikatel může snížit o nezdanitelné položky (znázorňuje obrázek 5).

Základ daně si podnikatel zaokrouhlí na celá sta korun dolů a vynásobí **15%** sazbou daně. Výsledná částka daně se sníží o **standardní slevy** a poplatníkovi vyjde **výsledná daň po slevách** nebo **daňový bonus**. Následující schéma zachycuje tvorbu výpočtu daně z příjmů fyzických osob. **Solitární zvýšení daně** o 7 % blíže popisuje **oddíl 3.1.4.** na straně 27. Daň se zvýší o 7 % z vypočteného **kladného rozdílu mezi** součtem dílčích základů podle § 6 a § 7 a 48násobkem zákonem stanovené průměrné mzdy. V praxi to pro rok 2013 znamená, že této sazbě podléhá poplatník, který si **i v jediném** měsíci zdaňovacího období vydělal více než **103.536 Kč**, nebo za celé zdaňovací období obdržel zdanitelný příjem v částce větší než **1.242.432 Kč**.

Obrázek 8: Proces zdanění příjmů fyzických osob v České republice

Zdroj: [14]

3.2.3 Paušální daň

Paušální daň je způsob zdanění podle § 7a zákona o daních z příjmů. Poplatník je osvobozen od evidence výdajů a odpovědnosti za jejich správnost a úplnost. Žádost o paušální daň může podat poplatník podnikající bez zaměstnanců, plátce i neplátce DPH, s obratem v posledních třech letech menším než 5 miliónů Kč. Žádost se **podává do 31. ledna** běžného roku. V žádosti se uvádí **předpokládané** příjmy a výdaje. Daň takto stanovená činí **nejméně 600 Kč** za zdaňovací období. Správce daně vydá rozhodnutí o výši paušální daně do 15. května a poplatník ji musí uhradit do 15. prosince běžného roku.¹² [3]

3.2.4 Zdanění příjmů z majetku

Této dani podléhají příjmy z nakládání s majetkem. Říká se jim **příjmy investičního charakteru**. **Běžné příjmy z kapitálového majetku** se většinou zdaňují **srážkou u zdroje**. Především se jedná o úroky či podíly na zisku. **Srážková daň a základ daně se zaokrouhlují na celé koruny dolů** a odvádí se v měsíčních intervalech. Výnosy z cenných papírů jsou u fyzických osob osvobozeny od daně z příjmu, pokud trvá vlastnictví těchto papírů déle než 6 měsíců.¹³ Podrobně § 8 ZODP. [14]

Příjmy z pronájmu¹⁴ jsou příjmy z pronájmu nemovitých věcí. **Příležitostný pronájem movité věci** se považuje za ostatní příjem a zdaňuje se podle § 10 zákona o daních z příjmů. Příjmy z pronájmu se zdaňují podle § 9 zákona o daních z příjmů. **Dílčím základem daně** jsou příjmy snižené o daňově uznatelné výdaje. Majetek **vložený do obchodního jmění** je však součástí dílčího základu daně z podnikání. Poplatník může u příjmů z pronájmu uplatnit **paušální výdaje ve výši 30 %**.

Ostatní příjmy lze snížit o prokázané daňově uznatelné výdaje. **Nelze využít výdaje paušální**. Výdaje lze uplatnit pouze do výše toho druhu příjmu, se kterým souvisí. Ostatní příjmy jsou osvobozeny od daně z příjmů podle § 10, pokud v souhrnu nedosáhnou 20 000 Kč za zdaňovací období. V roce 2014 je rozhodná částka navýšena na 30 000 Kč.

---

¹² Pokud v roce 2014 vznikne povinnost podat daňové tvrzení z důvodů uvedených v § 7a odst.5 (např. prodej věci zahrnuté do obchodního majetku, nebo jiné zdanitelné příjmy nad 15 000 Kč), bude poplatník vycházet z podkladů stanovených správcem daně.

¹³ Zásadní změna nastala v roce 2014 v prodloužení doby ze 6 měsíců na 3 roky.

¹⁴ V roce 2014 nově **příjmy z nájmu**.

3.2.5 Zálohy na daň z příjmů fyzických osob

Povinnost platit **zálohy** na daň z příjmů upravuje § 38a zákona o daních z příjmů. Stanovení výše a četnost záloh vychází z poslední daňové povinnosti. Stanovení záloh na daň z příjmů ovlivňuje skutečnost, zda má poplatník příjmy ze závislé činnosti či nikoliv. Pokud má poplatník **příjmy i ze závislé činnosti** a funkčních požitků získané na území ČR, a ty jsou větší nebo rovny 50 % základu daně, platí zálohy na daň pouze ze závislé činnosti. Stanovení velikosti záloh zobrazuje tabulka 2. [14] [3] [6] [5]

Tabulka 2: Výše a četnost záloh DPFO v České republice

SKLADBA ZD	VÝŠE A ČETNOST ZÁLOH	
P § 6 ≥ 50 % ZD	Zálohy se neplatí	
P § 6 < 50 % ZD a zároveň alespoň 15 % ZD		
<u>Interval D</u>	<u>Výše záloh</u>	<u>Četnost záloh</u>
<0; 30 000 Kč>	0	0
<30 001; 150 000 Kč>	20 % D	pololetně
<150 001; ∞>	1/8 D	čtvrtletně
P § 6 = 0 anebo jsou < 15 % ZD		
<u>Interval D</u>	<u>Výše záloh</u>	<u>Četnost záloh</u>
<0; 30 000 Kč>	0	0
<30 001; 150 000 Kč>	40 % D	pololetně
<150 001; ∞>	¼ D	čtvrtletně

Zdroj: [14] [3]

Legenda: P § 6 = příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
 ZD = základ daně
 D = poslední daňová povinnost

4 ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V POLSKÉ REPUBLICE

4.1 KONSTRUKCE DAŇOVÉ POVINNOSTI V POLSKU

V Polské republice se **daň z příjmů fyzických osob** obecně označuje značkou **PIT**. Toto označení vychází z anglického **Personal Income Tax**, v překladu daň z osobních příjmů. [24] [15] [1]

4.1.1 Daňový subjekt

- 1) **Poplatníci**, fyzické osoby, které mají daňovou povinnost. Pojem „fyzická osoba“ není v daňových zákonech či předpisech definován. Vychází se ze článku 8 občanského zákoníku, že fyzickou osobou je každý člověk od narození až do smrti.
- 2) Podle polských zákonů je možné společné zdanění manželů, **manželé** tvoří speciální kategorii daňových poplatníků.

Možnost společného zdanění manželů je podmíněno včasnou a společnou žádostí o tento typ zdanění. Po celý zdaňovaný rok trval manželský svazek a bezpodílové vlastnictví manželů. Tuto formu zdanění nemohou tedy využít osoby žijící v mimomanželském svazku (druh, družka). Nikdo z nich nevyužil zdanění paušální daní z některých příjmů stanovených v zákoně o paušální dani ze dne 20. listopadu 1998.

Manželé mohou žít odděleně v různých místech a místně příslušný daňový orgán si mohou zvolit v daňovém přiznání sami. Tuto konstrukci společného zdanění mohou použít i samoživitelé vychovávající děti. Příjmy manželů se sečtou s příjmy nezletilých dětí a následně rozdělí na polovinu. Z této poloviny se daň vypočte a vynásobí dvěma.

Společné zdanění lze uplatnit, i když dojde ke smrti jednoho z manželů před podáním přiznání. Znemožnit toto společné zdanění může chybějící žádost zemřelého.

- 3) **Společnosti, které nemají právní subjektivitu**, jsou další kategorií daňových poplatníků. I přes dosahování určitého příjmu na nich nespočívá daňová povinnost. Daňovým poplatníkem jsou fyzické osoby, společníci společností.

Subjektivitu daně z příjmů fyzických osob ovlivňuje pravidlo rezidence. Fyzické osoby bydlící na území Polska zdaňují celkovou výši tuzemských i zahraničních příjmů.

Pokud nelze stanovit daňovou povinnost na základě rezidence, postupuje se podle pravidla zdroje, tedy podle místa dosahování příjmů. Zamezení dvojího zdanění, stejných příjmů ve státě bydliště a státě zdroje příjmů, upravují bilaterální smlouvy.

4.1.2 Předmět daně a základ daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou všechny druhy příjmů, s výjimkou příjmů stanovených zákonem, jako osvobozené. Příjmem se rozumí rozdíl kumulovaných výnosů a uplatněných daňových nákladů na jejich dosažení. Pozornost se musí věnovat příjmům, které polské zákonodárství vyloučilo z celkových příjmů fyzické osoby. Znamená to, že některé příjmy fyzických osob jsou zdaněny odděleně, většinou paušální daní. [24] [11] [1]

Zdroje výnosů, které podléhají zdanění fyzických osob:

- zaměstnanecký a důchodový příjem, příjem ze závislých povolání,
- příjem z nezávislých povolání,
- podnikatelský příjem,
- příjem ve zvláštních sektorech zemědělské výroby, například chov drůbeže, včelaři, chov kožešinových zvířat,
- příjem z nájmu, pronájmu nemovitého majetku,
- investiční příjem, který zahrnuje výnosy z peněžních kapitálů, výnosy z autorských práv,
- příjem z prodeje movitého a nemovitého majetku, majetkových práv,
- jiný příjem, například stipendia, ceny, rehabilitační plnění, alimenty s výjimkou alimentů na děti.

Každý daňový poplatník má nárok na **paušální náklady na získání příjmů** z pracovního poměru, smluvních vztahů nebo smlouvy o díly. Výši těchto nákladů ovlivňuje faktor dojíždění do zaměstnání a počet pracovních vztahů. Horní limit ročních nákladů z jednoho zaměstnání je **1 335 PLN (8 250,30 CZK)**, s více zaměstnáními 2 002,05 PLN. Poplatník dojíždějící do zaměstnání může uplatnit náklady ve výši **1 668,72 PLN (10 312,70 CZK)**, s více než jedním pracovním vztahem je částka stanovena na 2 502 PLN. Měsíční náklady z jednoho pracovního vztahu tvoří 1/12 ročního limitu.

Základem daně je souhrn příjmů snížený o daňově uznatelné náklady. Na rozdíl od ČR lze uplatnit i paušální částku u příjmů ze závislé činnosti. Pokud poplatníkovi vznikne **daňová ztráta**, může ji uplatnit v následujících pěti letech. Omezení je oproti ČR v možné sumě daňové ztráty ve výši 50 %. Základ daně je upraven o odčitatelné položky. [8]

Článek 21 zákona o dani z příjmu vymezuje **příjmy osvobozené od daně**, které mají podobu dávek, stipendií nebo zvláštní ekonomické činnosti.

4.1.3 Nezdánitelné části základu daně a slevy na dani

Nezdánitelné části základu daně upravuje článek 26 zákona ze dne 26. července 1991 o dani z příjmu fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů. Následující schéma zobrazuje přehled **položek**, které lze odečíst od základu daně. Zákon upravuje možnosti uplatnění odčitatelných položek. U některých forem zdanění dochází k jejich omezení. Jedinou výjimkou a uplatnění výdajů za používání internetu, která platí pro všechny formy zdanění. [8] [21]

Obrázek 8: Odčitatelné položky

ODČITATELNÉ POLOŽKY	
Důchodové, rentové, nemocenské a úrazové pojištění	<ul style="list-style-type: none"> zaměstnanci neplatí úrazové pojištění, ostatní zaplacené pojištění si mohou uplatnit podnikatelé mají dobrovolné nemocenské pojištění
Příspěvky OSVČ do fondu práce	•2,45 %
Dary	<ul style="list-style-type: none"> při splnění zákonných podmínek maximálně do výše 6 % ZD 130 PLN za jeden litr krve při dárcovství krve
Výdaje za léky	• částka nad 100 PLN za měsíc
Poplatník s invaliditou podle 1. a 2. stupně	•maximálně 2 280 PLN
užívání automobilu	•maximálně 2 280 PLN při péči o invalidní osoby
Užívání internetu	•maximálně 760 PLN
Výdaje na nové technologie OSVČ	•50 %
Úroky z úvěrů	•pouze úroky z úvěru na bytové potřeby nepřesahující částku 325 990 PLN

Zdroj: [8]

Příspěvky do jednotlivých důchodových systémů lze uplatnit při minimální výši příspěvku 720 PLN a maximální výši **4 231,20 PLN**. [8] [21]

Výdaje na léky může uplatnit poplatník, jehož příjem nepřesáhl 9 120 PLN a výše úlevy je zaplacená částka přesahující 100 PLN za měsíc.

Odpočet na invaliditu je omezen maximální částkou 2 280 PLN u osob, kteří mají zdravotní omezení, nebo pečují o postižené dítě mladší 16 let.

Použití automobilu může uplatnit osoba se zdravotním omezením nebo osoba pečující o postižené dítě mladší 16 let. Roční omezení je stanoveno částkou **2 280 PLN**.

Dary lze uplatnit v zaplacené výši s omezením na 6 % příjmů. Darování krve lze uplatnit ve výši **130 PLN** za 1 litr krve. Dary do kostelů a na charitu lze uplatnit v prokazatelné výši.

Výdaje **na použití internetu** může poplatník uplatnit do výše 760 PLN za rok.¹⁵

Výdaje **na pořízení nových technologií** u poplatníků, kteří mají příjmy z mimo zemědělských činností. Podmínky nejsou jednoznačné a blíže je určuje čl. 26 odst. 1 zákona o daních z příjmů fyzických osob.

Úroky z úvěru na bytové potřeby se mohou uplatnit pouze z části úvěru nepřesahující 325 990 PLN. Limity pro úrokové úlevy jsou definovány v nařízeních.

Slevy na dani

Roční limit **úlevy na děti** pro oba rodiče je **1 112,40 PLN** (6 874,60 CZK) na první a druhé dítě. Pro třetí dítě je stanovena částka **1 668,60 PLN** a za čtvrté dítě lze uplatnit slevu **2 224,08 PLN**. Slevu, po dosažení zletilosti dítěte, lze uplatnit po dobu sedmi za sebou jdoucích letech. Podmínky určují právní předpisy o vysokoškolském vzdělávání. [1] [23]

Základní **odpočitatelná částka na poplatníka** je 556,02 PLN za rok.

Další možnou slevou je **uplatnění výdajů na bydlení** v 30% výši. Horní roční limit je stanoven na částku 11 340 PLN. Nárok na slevu mají pouze poplatníci, kterým tento návrh vznikl před datem 1. ledna 2002.

---

¹⁵ Od roku 2014 lze úlevy na internet použít pouze pro dvě po sobě jdoucí daňová období.

Důležitá sleva, kterou uplatňují všichni poplatníci, je **odpočet příspěvku na zdravotní pojištění** v maximální výši 7,75 % vyměřovacího základu tohoto příspěvku. (Poplatník odvádí do systému 9 % vyměřovacího základu.)

4.1.4 Sazby daně

V Polsku se ke zdanění příjmů fyzických osob používají různé sazby daně. Příjmy mohou být zdaněny podle klouzavě progresivní daňové sazby, nebo 19% lineární sazbou daně. Podrobnější informace jsou uvedeny v **kapitole 3.4.**

4.1.5 Daňové přiznání a splatnost daně

Roční daňová přiznání se v Polsku podávají na různých tiskopisech. Daně z příjmů fyzických osob se týkají: PIT-28, PIT-16, PIT-19A se podávají do **31. ledna** následujícího roku. Daňová přiznání PIT-36, PIT-36-L, PIT-37, PIT-38, PIT-39 se podávají do **30. dubna** následujícího roku. [1] [23]

PIT-28 je daňové přiznání poplatníků, kteří platí paušální daň z příjmů z podnikání nebo z pronájmu, nájmu nebo jiné obdobné smlouvy. **PIT-16** podávají poplatníci, kteří mají daňovou kartu. **PIT-19A** je formulář na paušální daně z příjmů duchovenstva.

PIT-4R je Ohlašovací povinnost společností vyplácející svým zaměstnancům mzdy za příjmy ze závislé činnosti, nebo obdobné spolupráce. Nejdůležitějším výstupem jsou výše nesplacených měsíčních záloh. Mezní termín podání je také 31. leden následujícího roku.

PIT-37 je svědectví poplatníků, kteří měli příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze smluvních vztahů, provizních smluv nebo mají příjmy ze sportovních činností. Toto **přiznání nepředkládají ti**, co vykazují ztrátu.

PIT-36 předkládají osoby samostatně výdělečně činné. **PIT-36L** je svědectví o nezemědělské činnosti. Tento formulář předkládají poplatníci, kteří zdaňují své příjmy podle obecných pravidel nebo získali příjmy ze zahraničí.

PIT-38 je přiznání poplatníků, kteří byli zdaněni **19% daní z příjmu**. Takto se třeba zdaňují příjmy z prodeje cenných papírů.

PIT-39 jsou formuláře daňových přiznání o výši příjmu nebo ztráty za účetní období především z prodeje majetku a nemovitostí. Tento majetek musel být získán **po 31. 12. 2008** a je zdaněn 19% daní.

Polským standardem dnešní doby je **podpora internetu**. Daňoví poplatníci i plátcí mohou dokumenty předkládat v elektronické podobě. Tento systém je navržen jednoduše **bez potřeby certifikátu** k ověření elektronického podpisu. Bezpečnost přenosu dat zajišťuje zpětné ověření prohlášení poplatníka.

4.2 FORMY ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Jednou za rok, vždy k **20. lednu** si **musí** osoby samostatně výdělečně činné určit způsob **formy zdanění** příslušného fiskálního roku. Ostatní poplatníci, tuto volbu, nemají.

[24] [15] [8]

4.2.1 Daňová stupnice

Poplatník zaplatí daň podle **daňové stupnice** stanovené v čl. 27 odst. 1 a 1a zákona o daních z příjmů. Výši daně vůči daňovému základu určují dvě progresivní sazby. Sazby jsou od roku 2010 stanoveny na 18 % a 32 %. Příjem nepodléhající dani v těchto letech činí 3 091 PLN.

[28] [1]

Obrázek 9: Polské klouzavě progresivní daňové sazby

Zdanitelný příjem (PLN)	Daň (PLN)
do 3091	0
3091 - 85 528	18 % z částky přesahující 3 091
nad 85 528	14 832 + 32 % z částky přesahující 85 528

Zdroj: [11]

4.2.2 Paušální daň

Paušální daň je forma zdanění u podnikatelů, jejichž příjem v předchozím zdaňovacím období nepřekročil částku **150.000 €**, přepočet na rok 2013 činí **633.450 PLN**. U některých nezemědělských hospodářských činností nelze toto zdanění uplatnit. Omezení se vztahuje například na výrobu výrobků podléhající spotřební dani, provozování lékáren nebo soukromých praxí lékařů. Chce-li fyzická osoba uplatnit na své příjmy paušální daň, musí tuto volbu písemně oznámit příslušnému finančnímu úřadu do 20. ledna zdaňovacího období. Pokud fyzická osoba začne podnikat v průběhu roku, předkládá oznámení nejpozději ke dni prvního příjmu. Při použití této formy zdanění nelze využít společné zdanění manželů. **Základem daně je** zdanitelný příjem evidovaný v předepsaných knihách. Poplatník neuplatňuje výdaje. [22] [1]

Paušální sazby:

- **20 %** z příjmů ze svobodných povolání,
- **17 %** u služeb nemateriální povahy, např. služby softwarové, ubytovací, poradenské,
- **8,5 %** většina gastronomických služeb, provozování předškolních nebo speciálních škol, příjmy z nájmu a pronájmů,
- **5,5 %** uplatnit u zpracovatelského průmyslu, stavebnictví,
- **3 %** catering omezen prodejem alkoholických nápojů nad 1,5 %, živočišná výroba, služby v oblasti obchodu.

4.2.3 Daňová karta

Daňová karta je nejjednodušší způsob zdanění podnikatelů. Nemusí vést účetní záznamy, podávat daňová přiznání. Na druhou stranu nemůže uplatnit společné zdanění manželů a musí splňovat řadu kritérií. Žádost o daňovou kartu podnikatel podává příslušnému finančnímu úřadu do 20. ledna zdaňovacího období současně s předloženým PIT-16, nebo v průběhu roku před zahájením činnosti. Správce daně určí sazbu daňové karty s přihlédnutím k počtu zaměstnanců, které zaměstnavatel zaměstnává, k druhu podnikatelské činnosti a k počtu obyvatel obce, kde je činnost vykonávána. Cena daňové karty znamená částku měsíčně odvedené daně poplatníkem za zdaňovací období. Tabulku na výpočet daňové karty vydává každoročně ministerstvo financí. Pro ilustraci je část tabulky zobrazena v příloze A. [20] [23]

4.2.4 Lineární daň

Lineární daň je stanovena ve výši **19 %**. Výhodou této daně je konstanta, nezávislá na příjmu. Podnikatel si musí dobře rozmyslet výhody a nevýhody této formy zdanění. Lhůta pro stanovení způsobu zdanění je také 20. leden zdaňovacího období. Pokud je zahájení podnikatelské činnosti v průběhu roku, nelze použít lineární daň při zdaňování příjmů. Podnikatel musí být přesvědčen, že jeho roční příjem bude ve výši nejméně 100.000 PLN. V takovém případě odvede správci daně méně než při zdanění progresivní sazbou daně. Lineární daň z příjmů fyzických osob zbavuje možnosti poplatníka uplatnit slevy na dani, společné zdanění manželů. [21] [1]

Výjimkou jsou příjmy dosažené v zahraničí. U těchto příjmů lze odečíst 7,75 % vyměřovacího základu uhrazeného zdravotního pojištění, a přenos 1 % daně ve prospěch charitativních organizací.

4.2.5 Paušální daň z příjmu duchovenstva

Paušální daně z příjmů duchovenstva jsou zvláštní formou zdaňování příjmů fyzických osob. Členům duchovenstva určuje paušální částku příslušný daňový úřad. V této fixní částce je zohledněn charakter pastorační činnosti a počet obyvatel farnosti. Splatnost daně a podání daňového přiznání je určeno do 31. ledna následujícího roku. Ministerstvo financí uvedlo, že daňová přiznání mohou být v letošním roce zaslané e-mailem příslušnému finančnímu úřadu, bez kvalifikovaného podpisu. [23] [1]

4.2.6 Zálohy na daň z příjmů fyzických osob

Každá fyzická osoba vykonávající ekonomickou činnosti **musí platit zálohy** na daň z příjmů fyzických osob. Počátkem každého roku si může určit nový způsob platby záloh. Každoročně se tedy rozhoduje, zda bude platit zálohy **měsíčně, čtvrtletně** nebo **ve zjednodušené formě**. Každá změna způsobu placení záloh na daň z příjmů musí být oznámena správci daně. [18]

Měsíční zálohy na daň z příjmu se stanoví ze **skutečného** měsíčního příjmu a jsou splatné do **20. dne** každého následujícího měsíce za předcházející měsíc. Zálohová platba za prosinec nemusí být provedena, pokud poplatník stačí v lednu následujícího roku podat roční daňové přiznání.

Bez ohledu na formu zdanění se zálohy na **daň snižují** o zaplacené zdravotní pojištění ve výši 7,75 % vyměřovacího základu. **Poplatníci zdaňovaní podle daňové stupnice** jsou povinni platit zálohy od okamžiku, kdy výnosy převyšují částku **3 091 PLN**. Při výpočtu záloh se zohledňují odpočty a slevy na dani. **Paušální zálohy na daň** platí poplatníci z registrovaných příjmů podle pravidel výpočtů této daně.

Daňoví poplatníci podléhající **19% dani z příjmů** musí zohlednit ve **výpočtu všechna období** od počátku fiskálního roku. Od zdanitelného příjmu se odečte příspěvek na sociální pojištění a výsledná částka se zaokrouhlí na celé číslo a vynásobí 19 %. Od výsledné daně se odečtou příspěvky na zdravotní pojištění a zaplacené zálohy v předcházejících měsících. **Výsledkem je aktuální měsíční záloha.**

Zjednodušenou formu měsíčních plateb záloh mohou použít poplatníci, kteří podnikají alespoň dvě zdaňovací období. Podmínkou je vznik daňové povinnosti v předcházejícím roce. **1/12 této povinnosti** slouží k určení **měsíční zálohy ve zjednodušené formě.**

Čtvrtletní zálohy mohou platit podnikatelé, kteří zdaňují své příjmy podle daňové stupnice nebo 19% lineární daní. Podmínkou umožnění čtvrtletních plateb je statut tzv. **malého daňového poplatníka**. To jsou poplatníci, kteří v předcházejícím zdaňovacím období nepřekročili v tržbách částku **1. 200. 000 EUR**. Při přepočtu na PLN se používá průměrný směnný kurz ke dni 1. října předcházejícího roku. Poplatník, který platí **paušální daň z registrovaných příjmů**, může zálohy platit čtvrtletně. Jeho příjmy nesmějí překročit v předcházejícím roce částku **25 000 EUR**.

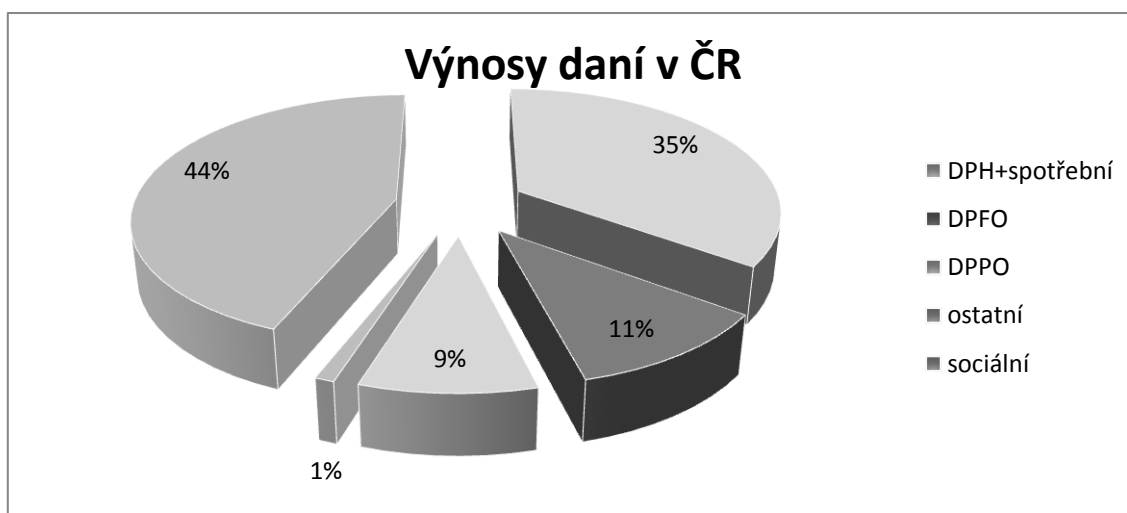
Čtvrtletní zálohy si mohou určit **poplatníci, kteří začínají s podnikáním** a v předcházejících dvou letech podnikatelskou činnost nevykonávali. Zároveň druhý z manželů nesmí vykonávat podnikatelskou činnost za přispění majetku ve společném vlastnictví. **Oznámení** o způsobu placení záloh se předkládá do **20. února fiskálního roku.**

5 KOMPARACE OBOU ZEMÍ

5.1 VÝNOSY DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Význam jednotlivých daní v daňových systémech ČR a Polska zobrazují výšečové diagramy. Tento **daňový mix** zobrazuje podíl výnosu jednotlivých daní na celkovém daňovém výnosu. **Osobní důchodová daň** je v České i Polské republice důležitým příjmem veřejných rozpočtů. V ČR se v roce 2012 podílela 11 % a v Polsku 14 % na celkovém daňovém mixu. Podíl jednotlivých daní je **obrazem daňové politiky** země a celého daňového systému.

Graf 1: Struktura daňových výnosů ČR v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování z dat dostupných na [27]

Graf 2: Struktura daňových výnosů Polska v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování z dat dostupných na [19]

5.2 ROZPOČTOVÁ URČENÍ

V obou porovnávaných zemích patří výnosy z této **daně mezi tři nejpodstatnější** z celého daňového mixu. Výnosy z osobních důchodových daní jsou v České i Polské republice dále přerozdělovány do konkrétních veřejných rozpočtů. Z následujících schémat je patrné, že způsob přerozdělování je jednodušší v Polské republice.

Tabulka 3: Rozpočtové určení DPFO v České republice

DPFO	OBCE	KRAJE	STÁT
daň vybírání srážkou (celostátní výnos)	23,58 %	8,92 %	67,50 %
daň osob ze samostatné výdělečné činnosti	30 % dle bydliště podnikatele		10 %
60% zbytek celostátního výnosu	23,58 %	8,92 %	67,50 %
daň ze závislé činnosti (celostátní výnos)	22,87 % (podle počtu obyvatel) 1,50 % (podle počtu zaměstnanců)	8,65 %	68,18 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Tabulka 4: Rozpočtové určení DPFO v Polské republice

DPFO			
OBCE	KRAJE	PROVINCIE	STÁT (SR)
34,34 %	10,25 %	1,60 %	48,81 %

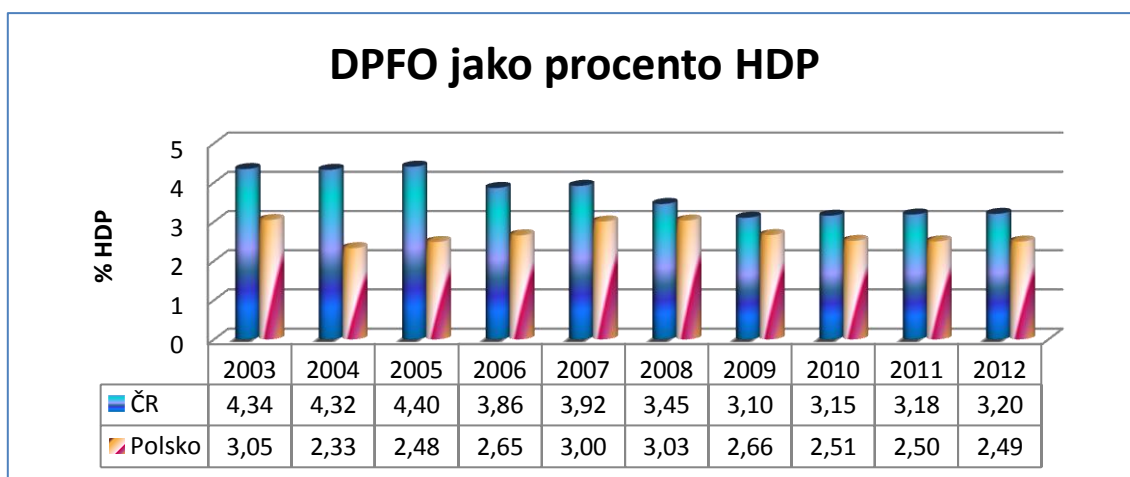
Zdroj: vlastní zpracování, 2014

5.3 DAŇOVÁ KVÓTA

Daňová kvóta (Tax Quota) patří mezi významné ukazatele uplatňované při mezinárodní komparaci. Je to poměrový ukazatel vyjadřující úroveň daňových výnosů ve vztahu k HDP (hrubý domácí produkt) v běžných cenách (v %). HDP představuje souhrn všech komodit vyrobených v daném roce v ekonomice. Pro mezinárodní srovnání se používá rozdělení daní do jednotlivých skupin podle metodiky OECD. Daňové kvóty měří daňové zatížení. [14]

Čím vyšší jsou hodnoty ukazatele, tím vyšší jsou daně v daném státě. Následující graf zobrazuje vývoj ukazatele daňové kvóty, omezené pouze na **výnosy DPFO**.

Graf 3: Komparace výnosů DPFO k HDP obou zemí

Zdroj: vlastní zpracování z dat dostupných na [17] [27] [19]

Při zpracování tohoto grafu došlo k setkání se skutečností, že ne všechny informace na webových stránkách OECD jsou totožné s informacemi suverénních států o jednotlivých daňových výnosech. Je možné, že není dodržována jednotná metodika a proto jsem ustoupila od záměru zobrazit graf, který by zobrazil postavení České a Polské republiky v Evropské unii.

5.4 PŘÍPADOVÁ STUDIE

V této kapitole je popsáno zdanění příjmů fyzických osob na modelovém příkladu. Modelový příklad je řešen podle legislativ platných pro **rok 2013**. Česká i Polská republika si ponechaly svoji národní měnu. Podle kódů měn ISO (International Standard Organization), stanovených komisí OSN (Organizace spojených národů) v roce 1968, používá Česká republika měnu mezinárodně označenou **CZK** (koruna česká) a v Polská republika používá **PLN** (polský zlotý). Při výpočtech je na přepočítání těchto měn použit jednotný devizový kurz určený podle § 38 odst. 1, zákona o daních z příjmů. Přepočítací kurz byl pro rok 2013 stanoven na **1 PLN = 6,18 CZK**. [26]

Příklad

Rodina Douchova bydlí ve městě, kde žije více než 50 000 obyvatel.

Manželka dojížděla do 30 km vzdáleného města do zaměstnání a měla zdanitelné příjmy ve výši 118.656 CZK. (9 888 CZK měsíčně).

Syn Petr studuje prezenční formou vysokou školu a 31. 12. 2013 oslavil 26. narozeniny. Dcera Jana v roce 2013 oslavila desáté narozeniny.

Pan Doucha podniká. Ve zdaňovacím období měl příjmy z podnikání na základě živnostenského oprávnění (řemeslná živnost) ve výši 900.000 CZK. Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů činily 300.000 CZK.

Příjmy z pronájmu měla rodina ve výši 48 160 CZK.

Pan Doucha daroval bezplatně 2 x krev, 0,5 litru při každém odběru.

Z hypoteční banky rodina obdržela potvrzení o zaplacených úrocích z úvěru na bydlení ve výši 95 718 CZK. Výše úvěru je na částku 1.000.000 CZK.

Roční rodinné náklady na používání internetu činily 7 224 CZK.

5.4.1 Komparace zdanění měsíční mzdy

Paní Douchová byla v roce 2013 zaměstnaná pouze v jednom pracovním poměru. Měsíční hrubá mzda činila 9 888 CZK, to je přepočtená polská minimální mzda stanovená pro rok 2013¹⁶ na 1 600 PLN. Zdanění měsíčního příjmu vypadalo následovně.

Polsko

Následující příklad zdanění měsíční mzdy za předpokladu nároku na uplatnění nákladů ve výši 139,06 PLN z důvodu dojíždění do zaměstnání. Zaměstnanec, který do zaměstnání nedojíždí, uplatňuje nárok ve výši 111,25 PLN. Zaměstnanec je oprávněn použít měsíční odpočet daně ve výši 46,33 PLN.

Tabulka 5: Zdanění měsíční mzdy v Polské republice

	PLN	v CZK
hrubá mzda =	1 600,00	9 888,00
vyměřovací základ sociálního zabezpečení		
sociální zabezpečení placené zaměstnancem	219,36	1 355,64
v tom:		
penzijní	9,76%	156,16
na invaliditu	1,50%	24,00
nemocenské	2,45%	39,20
vyměřovací základ zdravotního pojištění (1 600 - 219,36 PLN)	1 380,64	8 532,36
zdravotní pojištění placené zaměstnancem (9 % z 1 380,64 PLN)	124,26	767,91
zdravotní pojištění → sleva na dani (7,75 % z 1 380,64 PLN)	107,00	661,26
náklady	139,06	859,39
zaokrouhlený základ daně (1 600 - 219,36 - 139,06 PLN)	1 242,00	7 672,96
záloha na daň z příjmu (1 242 x 18 % - 46,33 PLN)	177,15	1 094,81
záloha na daň - sleva na dani (177,15 - 107 PLN) zaokrouhleno	70,00	433,56
čistá mzda	1 186,23	7 330,89
odvody zaměstnavatele 19,48 %	311,68	1 926,18
celkové náklady zaměstnavatele	1 911,68	11 814,18

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

¹⁶ V roce 2014 je minimální mzda v Polské republice stanovena na 1 680 PLN (10 382 CZK).

Česká republika

Příklad zdanění měsíční mzdy ve výši 9 888 CZK za předpokladu, že poplatník má podepsané prohlášení k dani z příjmu ze závislé činnosti a funkčních požitků a uplatňuje slevu na poplatníka.

Tabulka 6: Zdanění měsíční mzdy v České republice

	CZK	PLN
hrubá mzda=	9 888,00	1 600,00
vyměřovací základ sociálního zabezpečení		
sociální zabezpečení placené zaměstnancem	643,00	104,00
6,5 % na důchodové pojištění		
vyměřovací základ zdravotního pojištění	9 888,00	1 500,00
zdravotní pojištění placené zaměstnancem	445,00	72,00
4,50%		
základ pro výpočet daně= "superhrubá mzda"	13 250,00	2 144,00
9030 x 34 % (pojistné placené zaměstnavatelem)		
záloha na daň	1 995,00	322,82
(13 300 x 15 %)		
sleva na poplatníka	2 070,00	334,95
daň	0,00	0,00
čistá mzda	8 800,00	1 424,00
odvody zaměstnavatele	3362,00	544,00
celkové náklady zaměstnavatele	13 250,00	2 144,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Porovnání:

České paní Douchové nevznikala během roku povinnost platit zálohovou daň. Daňové přiznání není povinna podávat, o roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti žádat posledního zaměstnavatele nebude.

Polské paní Douchové srážel zaměstnavatel zálohu na daň ve výši 70 PLN měsíčně. Tyto zálohy budou zohledněny ve společném zdanění manželů.

Konstrukce daňové povinnosti nám zobrazuje, že výsledná měsíční daň není tím správným ukazatelem pro zaměstnavatele, který se rozhoduje, ve které zemi bude mít stálou provozovnu a kde bude plátcem daně z příjmu fyzických osob. Celkové mzdové náklady jsou vyšší v České republice, i když odvod daně z příjmu zaměstnance je nulový.

5.4.2 Zdanění pana Douchy v České republice

1) Uplatnění skutečných nákladů

Příjmy ze živnosti byly vyčísleny na 900.000 CZK. Prokazatelné výdaje byly uplatněny ve výši 300. 000 CZK.

Příjmy z pronájmu byly ve výši 48 160 CZK. Prokazatelné výdaje poplatník nemá, proto je uplatní paušálem v 30% výši.

Slevy na dani může poplatník uplatnit na 2 děti.

2 x během zdaňovacího období daroval krev a má nárok na slevu na dani ve výši 4 000 CZK.

Úroky z hypotečního úvěru si může uplatnit plně částkou 95 718 CZK.

Náklady na domácí internet výpočet daňové povinnosti neovlivní.

Tabulka 7: Daňová povinnost při uplatnění skutečných nákladů

	CZK	PLN
dílčí základ daně podle § 7 zákona	600.000,00	97 087,38
dílčí základ daně podle § 9 zákona	33 712,00	5 455,02
základ daně	633.712,00	102.542,39
odpočty podle § 15 zákona		
dary odst. 1	4 000,00	647,25
odečet úroků odst. 3 a 4 zákona	95 718,00	15 488,35
úhrn nezdanitelných částí základu daně	99 718,00	16 135,60
základ daně (633 712-99 718)	533.994,00	86 406,80
základ daně zaokrouhlený na celá sta CZK dolů	533.900,00	86 391,59
Daň podle § 16 zákona (15 %)	80 085,00	12 958,74
Sleva na poplatníka § 35 zákona	24 840,00	4 019,42
Daň po uplatnění slev	55 245,00	8 939,32
Daňová zvýhodnění na děti	26 808,00	4 337,86
Daň po uplatnění slev	28 437,00	4 601,46

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Pan Doucha si mohl za rok 2013 uplatnit 80% paušální výdaj, který vycházel na částku 720.000 CZK. Výsledný dílčí základ daně tedy činil 180.000 CZK.

2) Uplatnění výdajů paušální částkou

Tabulka 8: Daňová povinnost při uplatnění výdajů paušální částkou

	CZK	PLN
dílčí základ daně podle § 7 zákona	180.000,00	29 126,21
dílčí základ daně podle § 9 zákona	33 712,00	5 455,02
základ daně	213.712,00	34 581,23
odpočty podle § 15 zákona		0,00
dary odst. 1	4 000,00	647,25
odečet úroků odst. 3 a 4 zákona	95 718,00	15 488,35
úhrn nezdanitelných částí základu daně	99 718,00	16 135,60
základ daně (213.712-99 718)	113.994,00	18 445,63
základ daně zaokrouhlený na celá sta CZK dolů	113.900,00	18 430,42
Daň podle § 16 zákona (15 %)	17 085,00	2 764,56
Sleva na poplatníka § 35 zákona	24 840,00	4 019,42
Daň po uplatnění slev	0	0,00
Daňová zvýhodnění na děti	0	0,00
Daňový bonus	0	0,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Vyhodnocení:

Příjmy paní Douchové nedosáhly takové výše, při které vzniká daňová povinnost.

Společné zdanění manželů pozbylo účinnosti zavedením rovné sazby daně a nelze takové daňové tvrzení podávat.

Pan Doucha neměl během roku povinnost platit zálohy na daň z příjmu. Daňové tvrzení podával nejpozději 1. dubna 2014. Pokud uplatňoval skutečné náklady, vznikla mu daňová povinnost ve výši **28 437 CZK**. Povinnost platit zálohy na daň z příjmu mu na rok 2013 nevznikla.

Při uplatnění výdajů paušální částkou došlo k úplně jiné situaci. Daň po uplatnění slevy na poplatníka vyšla nulová. Od roku **2013 již nelze** uplatnit daňová zvýhodnění na děti (§ 35ca ZODP). Pokud by nedošlo k omezení využití slev na děti, vznikl by poplatníkovi nárok na daňový bonus ve výši **26 808 CZK**.

5.4.3 Zdanění pana Douchy v Polské republice

Příjmy z podnikání činily po odečtení výdajů **97 087 PLN**. (145. 631,1 – 48 543,69)

Příjmy z pronájmu **7 793 PLN**. Výdaje nejsou uvedené.

Mezi odčitatelné položky patří zaplacené pojistné do důchodového systému, v tomto příkladu je použita maximální částka stanovená zákonem ve výši **4 231,20 PLN**. Pan Doucha daroval během zdaňovacího období jeden litr krve a může si od základu daně odečíst **130 PLN**. Náklady na používání internetu měly hodnotu 1 169 PLN, poplatník si může odečíst částku **790 PLN**. Úroky z hypotečního úvěru nejsou odečteny, možnost uplatnění této položky je značně složitá a v praxi se raději neuplatňuje.

Základ daně se zaokrouhluje na celé jednotky. **Daň** se vypočítá podle progresivní daňové stupnice.

Od výsledné daně se odečtou **slevy na dani**. Základní sleva na poplatníka byla v roce 2013 stanovena na **555,96 PLN**. Sleva na **dítě** je uplatněna pouze na dceru, protože synovi je více než 25 let. Sleva na **zaplacené zdravotní pojištění** je vypočtena podle vzorce $(104\,880 - 4030,80) * 7,75\%$.

Tabulka 9: zdanění pana Douchy v Polské republice

	PLN	CZK
příjmy z podnikání	97 087,00	599.998,00
příjmy z pronájmu	7 793,00	48 161,00
zdanitelné příjmy celkem:	104.880,00	648.158,00
odvody do důchodového systému	- 4 231,20	26 149,00
darování krve	- 130,00	803,00
používání internetu	- 760,00	4697,00
základ daně po odpočtech	99 758,80	616.509,00
zaokrouhlený základ daně	99 759,00	616.511,00
daň	19 393,00	119.849,00
14 832 + 32 % z částky nad 85 528		
sleva na poplatníka	- 555,96	3436,00
sleva na dítě	- 1 112,04	6 872,00
sleva zdravotní pojištění	- 7 815,81	48 302,00
roční daňová povinnost	9 909,19	61 239,00
zaokrouhlená roční daňová povinnost	9 909,00	61 238,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

5.4.4 Společné zdanění manželů v Polské republice

V Polské republice je možné společné zdanění manželů. Následující výpočty zobrazují výslednou daňovou povinnost manželů při uplatnění „splittingu“.

Tabulka 10: Společné zdanění manželů v Polské republice

	PLN	CZK
příjmy z podnikání	97 087,00	600.000,00
příjmy z pronájmu	7 793,00	48 161,00
příjmy manželky (19 200 – 1 668,72)	17 531,28	108.343,31
zdanitelné příjmy celkem:	122.411	756.502,00
odvody do důchodového systému (4 030,80 + 632,32)	6 663,12	41 178,08
darování krve	130,00	803,40
používání internetu	760,00	4 696,80
základ daně po odpočtech	114.858,16	709.823,43
zaokrouhlený základ daně	114.858,00	709.822,00
daň	24 225,00	149.710,50
14 832 + 32 % z částky nad 85 528		
sleva na poplatníka 2 x	1 111,92	6 871,67
sleva na dítě	1 112,04	6 872,41
sleva zdravotní pojištění (7 815,81 + 1 284)	9 099,81	56 236,83
roční daňová povinnost	12 901,23	79 729,60
zaokrouhlená roční daňová povinnost	12 901,00	79 728,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Výsledná daňová povinnost manželů, pokud zdaňují samostatně, je **10 749 PLN**. (manžel 9 909 + manželka 840). V přepočtu **66 429 CZK**.

Při uplatnění společného zdanění manželů vychází daňová povinnost **12 901 PLN**. V přepočtu **79 728 CZK**.

Rozdíl ve výši 2 152 PLN (13 299 CZK) poukazuje na **nevýhodnost** způsobu společného zdanění manželů, kdy veškeré příjmy jsou zdaněny ve **vyšším daňovém pásmu**.

Následující výpočty zobrazí zdanění manželů samostatně, s tím že příjmy z pronájmu bude zdaňovat manželka, která měla mnohem menší příjmy, které může zdanit v nižším daňovém pásmu.

5.4.5 Varianta zdanění příjmu z pronájmu u manželky

Následující tabulky zobrazují situaci, kdy manželka s nižšími příjmy bude zdaňovat příjmy ze zaměstnání a pronájmu a manžel pouze příjmy z podnikání. Pro přehlednost výpočtů jsou vstupní data pro přehlednost zaokrouhlována na celé jednotky.

Zdanění manžela bez příjmů z pronájmu vychází na **7 479 PLN**, v CZK je toto zdanění ve výši 45 024 CZK. Zdanění manželky v nižším daňovém pásmu vychází na **1 989 PLN**, v přepočtu 11 974 CZK.

Výsledná daňová povinnost této varianty zdanění je **11 437 PLN**, v přepočtu **68 850,74 CZK**.

Tabulka 11: Zdanění pana Douchy pouze z příjmů z podnikání

	PLN	CZK
příjmy z podnikání	97 087,00	600.000,00
příjmy z pronájmu	0,00	0,00
zdanitelné příjmy celkem:	97 087,00	600.000,00
odvody do důchodového systému (max.)	-	4 030,80
darování krve	-	130,00
používání internetu	-	760,00
základ daně po odpočtech	92 166,20	554.841,00
zaokrouhlený základ daně	92 166,00	554.839,00
daň	16 963,00	102.117,00
14 832 + 32 % z částky nad 85 528		
sleva na poplatníka	-	555,96
sleva na dítě	-	1 112,04
sleva zdravotní pojištění	-	7 815,81
roční daňová povinnost	7 479,19	45 025,00
zaokrouhlená roční daňová povinnost	7 479,00	45 024,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Následující tabulka zobrazuje situaci, kdy manželka s nižšími příjmy bude zdaňovat příjmy z pronájmu.

Tabulka 12: Zdanění manželky s příjmy z pronájmu

		PLN	CZK
příjmy ze zaměstnání		19 200,00	118.656,00
příjmy z pronájmu		7 793,00	48 161,00
zdanitelné příjmy celkem:		26 993,00	166.817,00
odvody do důchodového systému	-	2 632,32	16 268,00
darování krve	-	0,00	0,00
používání internetu	-	0,00	0,00
základ daně po odpočtech		24 360,68	146.651,00
zaokrouhlený základ daně		24 361,00	146.653,00
daň		3 829,00	23 051,00
18 % z částky přesahující 3 091			
sleva na poplatníka	-	555,96	3 347,00
sleva na dítě	-	0,00	0,00
sleva zdravotní pojištění	-	1 284,00	7 730,00
roční daňová povinnost		1 989,04	11 974,00
zaokrouhlená roční daňová povinnost		1 989,00	11 974,00

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Zhodnocení zdanění rodiny:

Zdanění rodiny tohoto modelového příkladu je propočítáno v různých variantách. V obou zemích je vhodné promyslet výhodnost jednotlivých forem zdanění.

V České republice ovlivnilo daňové zatížení využití výhodného paušálního výdaje, což vyústilo k nulové daňové povinnosti. Pro některé poplatníky jsou od roku 2013 paušální výdaje neatraktivní, vzhledem nemožnosti uplatnění slevy na manžela/manželku nebo na vyživované děti.

V Polské republice je třeba propočítat výhodnost společného zdanění manželů. Příjmy z pronájmu ovlivnily v tomto příkladě daňovou povinnost následovně.

Nejhorší variantou bylo společné zdanění manželů, protože se veškeré příjmy musely zdanit **ve vyšším daňovém pásmu.**

Nejlepší variantou bylo zdanění manželů individuálně. Příjmy z pronájmu se zdanily u manželky, která měla mnohem menší příjmy a výsledná daň se počítala v nižším daňovém pásmu.

Souhrn je zobrazen v následující tabulce, která je doplněna o průměrné zatížení daně z příjmů fyzických osob.

Průměrné zatížení daně z příjmu fyzických osob je ukazatel podílu výsledné daňové povinnosti a hrubého příjmu.

Tabulka 13: Souhrn variant zdanění manželů v CZK

v CZK	Česká republika		Polská republika		
	skutečné náklady	paušální náklady	samostatné zdanění	společné zdanění	samostatné zdanění
daňové povinnosti			nájem manžel		nájem manželka
manžel	29 967	0	61 238		45 024
manželka	0	0	5 191		11 974
společně				79 728	
výsledná daňová povinnost	29 967	0	66 429	79 728	56 998
hrubý příjem	792.712	792.712	751.281	751.281	751.281
průměrné zatížení DPFO	0,037803	0	0,08842	0,10612	0,07586
průměrné zatížení v %	3,78	0,00	8,84	10,61	7,59

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Pro ilustraci následuje tabulka v PLN.

Tabulka 14: Souhrn variant zdanění manželů v PLN

v PLN	Česká republika		Polská republika		
	skutečné náklady	paušální náklady	samostatné zdanění	společné zdanění	samostatné zdanění
daňové povinnosti			nájem manžel		nájem manželka
manžel	4 849	0	9 909		7 479
manželka	0	0	840		1 989
společně				12 901	
výsledná daňová povinnost	4 849	0	10 749	12 901	9 468
hrubý příjem	128.271	128.271	121.566,5	121.566,5	121.566,5
průměrné zatížení DPFO	0,037803	0	0,08842	0,106123	0,07586
průměrné zatížení DPFO v %	3,78	0,00	8,84	10,61	7,59

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Výsledná daňová povinnost je mnohem nižší v České republice a tím i výsledné daňové zatížení osobní důchodovou daní. Nulová hodnota je způsobena použitím výhodného paušálního výdaje.

5.4.6 Komparace forem zdanění v Polské republice

Podnikatel v Polské republice má, do 20. ledna zdaňovacího období, možnost stanovit si formu zdanění. Každá z forem má svá specifika a pro ilustraci jsou použity příjmy a výdaje poplatníka z předcházejícího příkladu. Pro zjednodušení je uplatněn pouze odpočet na sociální pojištění a sleva na poplatníka a zdravotní pojištění.

Tabulka 15: Komparace forem zdanění v Polské republice

FORMA ZDANĚNÍ	daňová stupnice		paušální daň 5,5 %		daňová karta (258 * 12)		lineární 19%	
	PLN	CZK	PLN	CZK	PLN	CZK	PLN	CZK
zdanitelné příjmy:	97 087	600.000	145.631	900.000			97 087	641.065
minus sociálního pojištění	4 030,80	24 910					4 030,80	26 615
základ daně	93 056,2	575.087					93 056,20	575.087
zaokrouhlený základ daně	93 056	575.086	145.631	900.000			93 056	575.086
daň	17 248	113.889	8 010	49 500	3 096	19 133	17 681	116.745
sleva na poplatníka	555,96	3 436						
sleva zdravotní pojištění	7 815,81	48 302					7 815,81	51 608
roční daňová povinnost	8 876,23	54 855					9 865	60 965
roční daňová povinnost	8 876	54 854	8 010	49 502	3 096	19 133	9 865	60 965

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Podnikatel, který si určuje formu zdanění, výši svých ročních příjmů pouze odhaduje. V tomto případě nejlépe vychází **daňová karta**. 3 096 PLN je částka vypočtena z tabulek, s ohledem na 0 počet zaměstnanců, místo podnikání nad 50 000 obyvatel a profese podnikání lakýrník. Tato forma zdanění má mnoho omezení, které tento příklad nezohledňuje.

Na druhém místě se umístilo využití **paušální daně ve výši 5,5 %** z evidovaných příjmů bez možnosti odpočtů a využití slev na dani z příjmů.

Nejlépe vychází progresivní zdanění. Oproti zdanění lineární 19% daní je o **989 PLN** nižší. (6 111 CZK). S přibývajícím příjmy by měl být výsledek opačný.

ZÁVĚR

Zdanění příjmů fyzických osob je činnost, která je součástí politiky většiny vyspělých států a výsledná osobní důchodová daň tvoří důležitý zdroj veřejných rozpočtů. Pohled do dějin zdanění by měl pomoci porozumět důvodům této činnosti. **Daň** však byla definována jako **nepochopitelná, dovolená loupež v rozporu s lidskými právy**. Ve Velké Británii selhal pokus o její zrušení z důvodu narůstající byrokracie a zvyšování veřejných výdajů. Ve Spojených státech amerických byl zákon o dani z příjmů fyzických osob označen jako **neústavní**. Legitimitu této daně musela zajistit novela Ústavy.

V České i Polské republice je daň z příjmů fyzických osob v daňové soustavě ukotvena stejně. Patří mezi daně přímé a následně mezi daně z příjmů. Podobu současných daňových soustav začaly obě země vytvářet současně s procesem harmonizace s právem Evropské unie, jejíž součástí jsou obě země od roku 2004.

Konstrukce daně z příjmů fyzických osob je složitá, v lecčems podobná s patrnými rozdíly. V Polsku může být **subjektem daně** manželský pár, který tak může uplatnit možnost **společného zdanění**. V ČR tato možnost pozbyla významu zavedením jednotné **15% sazby daně**. **Struktura základu daně** je rozdílná. V České republice je zavedena „superhrubá mzda“. Základ daně je navýšen o sociální pojistné, hrazené zaměstnavatelem, podnikatelé si musí základ daně zvýšit o zaplacené pojistné, pokud je zahrnuto v nákladech. V Polsku se základ daně snižuje o zaplacené pojištění do důchodového systému a část odvedeného zdravotního pojištění slouží jako sleva na dani. **Sazba daně** je v ČR jednotná ve výši 15 %. V Polsku převládá progresivní sazba daně podle daňové stupnice. Poláci také využívají možnost zdanění sazbou 19 %. Tato lineární sazba je v Polsku povinná u zdanění příjmů z kapitálového majetku. V Čechách platí 15 %. U **nezdanitelných částek** je zajímavá položka dárcovství krve. V ČR je stanovena částka za odběr. V Polsku je to za litr krve. V Polsku se můžou uplatnit výdaje za léky a **zásadní je podpora používání internetu**, která platí pro všechny poplatníky daně bez rozdílu způsobu zdanění. **Rozdíl v uplatnění slev** je dán položkou zaplaceného zdravotního pojištění. **V Polsku** lze odečíst od základu daně **7,75 % vyměřovacího základu**. Do systému zdravotního pojištění činí odvod 9 %. **Daňové příznání (tvrzení)** se v České republice podává do 1. dubna následujícího roku. V Polské republice je termín stanoven o měsíc později na 1. květen.

Polský poplatník daně z příjmů fyzických osob si **musí do 20. ledna** zdaňovacího období určit formu zdanění příjmů a tu po celé období dodržovat. Porovnání daňové roční povinnosti v různých formách znázorňuje modelový příklad. Nejlépe vyšla platba podle daňové karty, je však třeba brát v potaz rozdíly v různých hospodářských činnostech. Poplatník je **povinen platit** měsíční nebo čtvrtletní **zálohy** podle zákonných pravidel bez ohledu na výslednou daňovou povinnost předcházejícího roku.

Komparace příkladové části **zdanění měsíční mzdy** u zaměstnavatele je rozšířena o výpočet dalších položek, které ovlivňují celkové náklady zaměstnavatele. Podnikatel si v rámci Evropské unie může rozhodnout, ve které zemi chce být plátcem daně z příjmů fyzických osob. Toto rozhodnutí je třeba posuzovat v širším kontextu, nejenom výslednou daňovou povinností.

Komparace zdanění manželů je propočítána v různých variantách. V České Republice si manželé své příjmy zdaňují individuálně. V Polské republice je vhodné dobře si promyslet výhodnost uplatnění splittingu. Tato forma zdanění není vždy výhodná a modelový příklad je toho důkazem. V tomto případě výslednou daňovou povinnost manželů ovlivňují příjmy z pronájmu a jejich zdanění v různých daňových pásmech.

Zdanění příjmů fyzických osob v Polské republice je ovlivněno náročnou legislativou plnou výjimek a omezení. Důležitá jsou rozhodnutí Ústavního soudu, kterými se zúčastněné osoby bezvýhradně řídí a která je třeba průběžně studovat. **Inspirací** pro Českou republiku by mohla být zajímavá skutečnost, že si poplatník sám rozhoduje o umístění **1 % své daňové povinnosti do konkrétního obecně prospěšného projektu**. Nepřehlédnutelným faktem je i **podpora** poplatníků **dojíždějících** do zaměstnání, formou vyšší základní nezdanitelné položky. Významnou položkou **slevy na dani je zaplacené zdravotní pojištění**. Ne všichni poplatníci jsou povinni odvádět do systému pojistné a tak se zdá, že možnost uplatnění slevy na dani má motivovat podnikatele k placení.

V České republice je právní výklad mnohem srozumitelnější a proces zdanění méně byrokratický. Z početných příkladů je patrné, že uplatnění paušálních výdajů v tak vysokých hodnotách má za následek velice nízké daňové zatížení.

SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

Graf 1: Struktura daňových výnosů ČR v roce 2012	42
Graf 2: Struktura daňových výnosů Polska v roce 2012	42
Graf 3: Komparace výnosů DPFO k HDP obou zemí.....	44
Obrázek 1: Třídění podle stupně progresu.....	16
Obrázek 2: DPFO v české daňové soustavě roku 2013.....	17
Obrázek 3: DPFO v daňové soustavě Polska v roce 2013	19
Obrázek 4: Tvorba dílčích základů DPFO.....	22
Obrázek 5: Nezdánitelné části základu daně v České republice.....	24
Obrázek 6: Slevy na dani v České republice	24
Obrázek 7: Konstrukce daňového zvýhodnění na děti	25
Tabulka 1: Paušální výdaje	29
Tabulka 2: Výše a četnost záloh DPFO v České republice	32
Tabulka 3: Rozpočtové určení DPFO v České republice	43
Tabulka 4: Rozpočtové určení DPFO v Polské republice	43
Tabulka 5: Zdanění měsíční mzdy v Polské republice.....	46
Tabulka 6: Zdanění měsíční mzdy v České republice.....	47
Tabulka 7: Daňová povinnost při uplatnění skutečných nákladů	48
Tabulka 8: Daňová povinnost při uplatnění výdajů paušální částkou.....	49
Tabulka 9: zdanění pana Douchy v Polské republice.....	50
Tabulka 10: Společné zdanění manželů v Polské republice	51
Tabulka 11: Zdanění pana Douchy pouze z příjmů z podnikání	52
Tabulka 12: Zdanění manželsky s příjmy z pronájmu	53
Tabulka 13: Souhrn variant zdanění manželů v CZK	54
Tabulka 14: Souhrn variant zdanění manželů v PLN	54
Tabulka 15: Komparace forem zdanění v Polské republice	55

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
CZK	koruna česká
HDP	hrubý domácí produkt
PLN	polský zlotý
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ZD	základ daně
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
USA	Spojené státy americké
ES	Evropské společenství
ZDP	zákon o daních z příjmů
DPH	daň z přidané hodnoty
Kč	koruna česká
PIT	Personal Income Tax
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] FLISEK, Aneta. *Podatek dochodowy od osób fizycznych*. 9. vydání, Warszawa: C. H. Beck, 2013, 254 s., ISBN 978-832-5547-226.
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 3. vydání, Praha: ASPI, 2003, 225 s., ISBN 80-863-9584-7.
- [3] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1. 1. 2014*. 23. vydání, Praha: Grada, 2014, 272 s., ISBN 978-80-247-5171-9.
- [4] *Mladá fronta dnes*. Praha: MAFRA, a.s, 5. 3. 2014. ISSN 1210 1168.
- [5] MÜLLEROVÁ, Libuše., VANČUROVÁ, Alena. *Daně v účetnictví podnikatelů*. Praha: ASPI, 2006, 279 s., ISBN 80-735-7163-3.
- [6] OCHRANA, František., PAVEL, Jan., VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010, 261 s., ISBN 978-80-247-3228-2.
- [7] PEŠTUKA, Jaroslav. *Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů*. Praha: EUROUNION, 2009, 307 s., ISBN 978-807-3170-783.
- [8] Polsko. USTAWA z dnia 26 lipca 1991 r.: o podatku dochodowym od osób fizycznych. In: *Dz.U. Polsko*, 2013, č. 361.
- [9] *Poradce*. Český Těšín: Poradce, s.r.o, 2013, roč. 2013, 7-8, ISSN 1211-2437.
- [10] SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Bakalářské minimum z daní*. Praha: Trizonia, 1994, 293 s., ISBN 80-855-7324-5.
- [11] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. Vydání, Praha: Linde, 2012, 400 s., ISBN 978-80-7201-881-9.
- [12] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003, 249 s., ISBN 80-717-9413-9.
- [13] TŮMA, Jan. *Přímé daně při aplikaci smluv o zamezení dvojího zdanění*. 1. vydání, Praha: Management Press, 1994, 190 s., ISBN 80-856-0358-6.

[14] VANČUROVÁ, Alena., LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vydání, Praha: 1. VOX, 2012, 368 s., ISBN 978-80-87480-05-2.

[15] ŻURAWSKA, Dominika. *Prawo podatkowe: część ogólna*. Warszawa: Difin SA, 2011, ISBN 978-83-7641-510-9.

INTERNETOVÉ ZDROJE

[16] ADLER, Roman. Geneza podatkow i ich wplyw na procesy rewolucyjne. [online] [cit. 18.1.2014]. Dostupné z: <<http://romaquil.blog.onet.pl/Geneza-podatkow-i-ich-wplyw-na,2,ID437040658,n>>

[17] *Finanční správa* [online]. Praha, [cit. 21.1.2014]. Dostupné z: <<http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/13879.html?year=>>>

[18] *GOFIN.PL: Portal Podatkowo-Ksiegowy* [online]. Gorzów: GOFIN, 2014, [cit. 8.4.2014]. Dostupné z: <<http://www.gofin.pl/17,1,61,156646,-podatek-dochodowy-,wybieramy-sposob-placenia-w-2013-r-zaliczek-na-podatek.html>>

[19] *Gus: Główny urząd statystyczny* [online]. 2013 [cit. 11.1.2014]. Dostupné z: <http://www.stat.gov.pl/gus/wskazniki_makroekon_PLK_HTML.htm>

[20] MIGATULSKA-JACKO, Marzena. Karta podatkowa. [online]. 2014 [cit. 3.3.2014]. Dostupné z: <<http://msp.money.pl/karta;podatkowa,190,0,210366>>

[21] *Money.pl* [online]. Wrocław, 2012 [cit. 7.4.2013]. Dostupné z: <<http://www.money.pl/>>

[22] MIGATULSKA-JACKO, Marzena. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. [online], 2014, [cit. 3.3.2014]. Dostupné z: <<http://msp.money.pl/ryczalt;od;przychodow;ewidencjonowanych,195,0,210371.html>>

[23] *Ministerstwo Finansów* [online]. Warszawa, 2014 [cit. 7.4.2013]. Dostupné z: <http://www.finanse.mf.gov.pl/wynik/-/asset_publisher/JLw0/content/obwieszczenie-ministra-finansow-z-dnia-9-listopada-2012-r-w-sprawie-stawek-karty-podatkowej>

- [24] PODNIKÁNÍ V POLSKU. *Velvyslanectví Polské republiky v Praze: Oddělení propagace obchodu a investic* [online]. 2014, [cit. 29.1.2014]. Dostupné z: <http://www.praha.trade.gov.pl/cz/Podnikani_v_Polsku/article/detail,3215,Podnikani_v_Polsku_verze_PDF>
- [25] OECD. Taxes on personal income. *Taxation*. [Online] 2012, [Citace: 11.1.2013.] Dostupné z: <http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxes-on-personal-income_20758510-table4>
- [26] Pokyn D 16. *Finanční správa* [online]. 2014, [cit. 3.4.2014]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-zakony/Pokyn_GFR_D-16.pdf>
- [27] Podrobné členění daní a sociálních příspěvků. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 11.1.2014]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/>>
- [28] *Wirtualna Polska: podatki.wp.pl* [online]. Gdańsk, 2013, [cit. 12.2.2013]. Dostupné z: <<http://podatki.wp.pl/kat,6991,title,Najlepsza-forma-opodatkowania-sposob-rozliczen-z-fiskusem-mozna-zmienic-tylko-w-styczniu,wid,15218438,wiadomosc.html?ticaid=1104c8>>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: část dokladu pro výpočet daňové karty v Polské republice

Příloha A: podklady pro výpočet daňové karty, dokument dostupný z [23].

Elektronicznie podpisany
przez Jarosław Deminiet
Data: 2012.11.29 13:09:58
+01'00'

MONITOR POLSKI
DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 29 listopada 2012 r.

Poz. 904

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 9 listopada 2012 r.

w sprawie stawek karty podatkowej, kwoty, do której można wykonywać świadczenia przy prowadzeniu niektórych usług z wyjątkiem świadczeń dla ludności, oraz kwartalnych stawek ryczałtu od przychodów proboszczów i wikariuszy, obowiązujących w 2013 r.

Na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930, z późn. zm.²⁾) ogłasza się:

- 1) wysokość kwoty, o której mowa w objaśnieniach do załącznika nr 3 część I pkt 4 do ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, oraz stawek karty podatkowej w załączniku nr 1 do obwieszczenia;
- 2) wysokość kwartalnych stawek ryczałtu od przychodów proboszczów w załączniku nr 2 do obwieszczenia;
- 3) wysokość kwartalnych stawek ryczałtu od przychodów wikariuszy w załączniku nr 3 do obwieszczenia.

Minister Finansów: wz. *M. Grabowski*

1	2	3	4	5	6
67	usługi w zakresie lakiernictwa	0	258	258	258
		1	551	551	551
68	usługowe wytwarzanie sztyldów	0	218	258	281
		1	500	537	577
		2	615	678	761
69	konserwacja i naprawa przedmiotów zabytkowych i artystycznych	0	242	258	301
		1	500	537	577
		2	615	678	761
		3	722	844	946
70	usługi w zakresie robót budowlanych: murarskich, ciesielskich, dekarских, posadzkarskich, malarskich, związanych z wykładaniem i tapetowaniem ścian, izolatorskich, związanych z wznoszeniem i montażem konstrukcji stalowych – dla ludności	0	322	362	401
		1	551	591	640
		2	761	865	985
		3	1068	1208	1337
		4	1250	1370	1503
		5	1445	1596	1743

TOBOLOVÁ, Monika. *Porovnání zdanění fyzických osob v České a Polské republice*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 67 s., 2014

Klíčová slova: zdanění, daň z příjmu, fyzická osoba, Česká republika, Polská republika

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá porovnáním zdanění příjmů fyzických osob v České a Polské republice. První část je zaměřena na historické poznatky zdanění příjmů fyzických osob. Teoretické aspekty zdanění příjmů fyzických osob popisuje druhá část této práce. Další dvě kapitoly měly za cíl vystihnout základní rysy konstrukcí daňových povinností a způsoby zdanění v obou zmíněných zemích. Teoretické výstupy byly zaměřeny především na oblasti, které se vyznačovaly rozdílnostmi a byly vhodné pro případové studie obsažené v páté kapitole. Případové studie zohledňují především platnou legislativu roku 2013. Srovnávací výstupy poukazují na odlišnosti, i když jsou si porovnávané procesy zdaňování fyzických osob podobné. Při respektování faktu, že zdanění příjmů fyzických osob je důležitým nástrojem daňové politiky jednotlivých vlád by mohl mít závěr této práce inspirativní charakter.

TOBOLOVÁ, Monika. *The comparison in taxation of individuals in the Czech Republic and Poland*. Bachelor's work. Plzen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Plzen, 67 p., 2014

Key words: taxation, income tax, an individual, the Czech Republic, the Polish Republic

Abstract

This bachelor's work deals with the comparison in taxation of individuals in the Czech Republic and Poland. The first part is focused on historical data about the income taxation of individuals. The second part of the work describes theoretical aspects of the income taxation of individuals. The two further chapters target basic structures of tax duties and ways of taxation in both particular countries. Theoretical outputs were especially directed to the field where differences might be found and were suitable for case studies which are included in the fifth chapter. Case studies take in consideration valid relevant legislation of the year 2013. Comparative outcomes show the differences despite the fact that comparable procedures of the taxation of individuals are similar. The results of this work might have an inspiring character due to the fact that the taxation of individuals is an important instrument of tax policy of individual governments.

TOBOLOVÁ, Monika. *Porównanie opodatkowania osób fizycznych w Republice Czeskiej oraz w Polsce*. Praca licencjacka. Plzeň: Wydział Ekonomiczny; Uniwersytet Zachodnioczeski w Pilźnie, 67 s., 2014

Słowa kluczowe: opodatkowanie, podatek dochodowy, osoba fizyczna, Republika Czeska, Polska

Abstrakt

Niniejsza praca licencjacka poświęcona jest porównaniu systemu opodatkowania dochodów osób fizycznych w Republice Czeskiej i w Polsce. W pierwszej części przedstawiony jest rys historyczny dotyczący podatków od osób fizycznych. Teoretyczne aspekty opodatkowania dochodów osób fizycznych omówione są w części drugiej. Celem dwóch kolejnych rozdziałów jest przedstawienie funkcjonowania obowiązku podatkowego oraz podstawowych zasad systemu opodatkowania w obydwu państwach. Opracowania teoretyczne dotyczą przede wszystkim obszarów charakteryzujących się zróżnicowaniem i stały się okazją do zaprezentowania studium przypadku, czemu poświęcony został rozdział piąty. Zawarta analiza przypadku wychodzi z obowiązujących uregulowań prawnych w 2013 roku. Porównanie studium przypadku służy podkreśleniu różnic, chociaż procesy zachodzące w systemach podatkowych w odniesieniu do osób fizycznych obydwu państw są bardzo podobne. Mając na względzie fakt, że system opodatkowania osób fizycznych jest ważnym instrumentem realizowania polityki podatkowej przez poszczególne rządy, wnioski niniejszej pracy mogą być inspirujące.